

Підтримай профспілки, які захищають тебе

РЕКВИЗИТИ:
БФ «ВІДРОДЖЕННЯ
БУДИНКУ ПРОФСПІЛОК»
ЄДРПОУ 39194889,
Р/Р 26009010079751
В АТ «УКРЕКСІМБАНК»
М. КИЄВА,
МФО 322313

ЗАМОВЛЯЙТЕ

«БІБЛІОТЕЧКУ ГОЛОВИ ПРОФСПІЛКОВОГО КОМІТЕТУ» № 5–6/2015 «ОРГАНІЗАЦІЯ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ПРОФСПІЛОК ЗА ДО- ДЕРЖАННЯМ РОБОТОДАВЦЯМИ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРАЦЮ»

Відповідно до статті 21 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» профспілки здійснюють громадський контроль за додержанням законодавства про працю.

У черговому випуску Бібліотечки містяться рекомендації з питань здійснення профспілками ефективного громадського контролю на підприємствах, в установах та організаціях, зразки процесуальних документів, практичні поради, витяги із нормативно-правових актів, що регулюють трудові відносини та профспілкову діяльність.

Додатковий наклад «Бібліотечки» можна замовити за адресою: 01042, м. Київ, бульв. Дружби народів, 5, Підприємство «Профінформ» ФПУ або за тел.: (044) 528-70-49; e-mail: profvisti@ukr.net. Мінімальна кількість замовлень – 10 примірників.

№ 13–14 (787–788) | 9.04.2015

профспілкові вісті

ГАЗЕТА ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

www.psv.org.ua

ТЕМА НОМЕРА | ЧИ ВСІ НУЖДЕННІ ОТРИМАЮТЬ СУБСИДІЇ?

ЖИТЛОВІ СУБСИДІЇ ПО-НОВОМУ

3 1 квітня відчутно зросли тарифи на комунальні послуги для українців. Аби населення у розпачі не припинило платити за послуги ЖКГ, уряд розробив новий порядок нарахування субсидій. Передбачається, що діятиме він з 1 травня, і не виключено, що вже у червні громадяни, яким виділять поміч, отримають платіжні документи з меншими сумами. Така допомога стає актуальною для більшості родин. Однак у людей виникає чимало запитань, надто у тих, хто раніше по таку допомогу з боку держави ніколи не звертався. На жаль, нові правила далеко неоднозначні. Уряд, усунувши старі перешкоди та обмеження, запровадив низку нових, «революційних» норм. Чи відбудеться революція у забезпеченні населення субсидіями, з'ясовують «Профспілкові вісті».

.08

КОРОТКО

ПОЗИЦІЯ | На розгляд парламенту внесено низку законопроектів, якими пропонується відновити фінансування за рахунок коштів соціального страхування оздоровчих заходів, зокрема лікування в санаторно-курортних закладах, санаторіях-профілакторіях, оздоровлення дітей. .02

ДОПОМОГА | Задля сприяння інтеграції у цивільне життя, надання допомоги в реабілітації, а також на підтримку починань Президента України щодо соціального захисту учасників АТО заступник Голови ФПУ Володимир Саєнко на базі Федерації профспілок ініціював створення Єдиного соціально-реабілітаційного центру «Здорова нація». .02

ПРЕЗИДІЯ | Члени Президії ФПУ визнали неприпустимим та антисоціальним підвищення цін і тарифів в умовах «замороження» розмірів основних державних соціальних стандартів і гарантій. .03

Василь Мойсюк: «Головний пріоритет – захист прав та інтересів людини праці»

.05

ДОЛУЧАЙТЕСЬ ДО ОБГОВОРЕННЯ
Будь-який матеріал номера можна обговорити на нашому сайті www.psv.org.ua

ПОЗИЦІЯ ПРОФСПІЛОК

ЩОБ НЕ ДОПУСТИТИ ЗНИЩЕННЯ СИСТЕМИ САНАТОРНО-КУРОРТНОГО ЛІКУВАННЯ

Народні депутати України внесли на розгляд Верховної Ради України низку законопроектів, якими пропонується відновити фінансування за рахунок коштів соціального страхування оздоровчих заходів, зокрема лікування в санаторно-курортних закладах, санаторіях-профілакторіях, оздоровлення дітей. Це стало першим кроком до реалізації ініціативи Федерації профспілок України з цього питання.

Коментар Голови Федерації профспілок України Григорія ОСОВОГО:

«Насамперед хочу висловити щире вдячність авторам внесених законопроектів і, зокрема, керівнику депутатської фракції партії «Блок Петра Порошенка» Юрію Луценку за розуміння та підтримку. Профспілки, як законні представники застрахованих осіб, намагалися не допустити ліквідації фінансування оздоровчих заходів за рахунок коштів соціального страхування, в тому числі під час доопрацювання законопроекту «Про реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізацію фонду оплати праці» в Комітеті Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення. На жаль, при прийнятті Закону інтереси застрахованих осіб не були враховані. Законопроект було внесено до Верховної Ради без обговорення з профспілками і роботодавцями, як сторонами управління страховою системою і платниками страхових внесків. Тобто було повністю проігноровано принципи соціального діалогу, відкритості і прозорості дій з боку влади. Хоча відомо, що страхові внески не є коштами державного бюджету.

Поставимо запитання: хто від цих нововведень виграє? Застраховані особи – ні. Близько 3 млн працівників зайняті на роботах із шкідливими та важкими умовами праці, більшість з них потребують періодичного лікування та оздоровлен-

ня, проте нині втратили таку можливість. Інші працівники, зокрема працюючі інваліди, теж. Як наслідок, це призведе до зростання захворюваності та видатків Фонду на виплату допомоги з тимчасової непрацездатності.

Потерпають також трудові колективи десятків оздоровниць, де працюють кваліфіковані фахівці. Керівництво санаторно-курортних закладів змушене приймати антикризові заходи: скорочувати персонал, переводити на скорочений графік роботи, надавати безоплатні відпустки, скасовувати виплати тощо. У результаті руйнується унікальна, з урахуванням природно-кліматичних умов країни, система санаторно-курортного лікування, яку відновити буде вкрай складно, а то й неможливо.

Втрати несе й держава, яка від працюючих санаторіїв щорічно отримувала податків майже на 500 млн грн.

Такі непродумані дії завдають значної шкоди економіці в цілому, адже руйнується така суспільно важлива галузь соціального спрямування. Україна в очах міжнародної спільноти втрачає імідж країни, що досі послідовно просувалася шляхом побудови цивілізованого соціального діалогу в усіх сферах суспільного життя, включаючи такий важливий напрямок, як забезпечення конституційного права на соціальний захист через інститут державного соціального страхування.

Крім того, до трудової діяльності на підприємствах повертаються

учасники антитерористичної операції, більшість яких потребують лікування. В нинішніх умовах відсутності відповідного фінансування Фондом соціального страхування це стає неможливим.

Через декілька місяців настане традиційний літній оздоровчий сезон для школярів. І тут та сама проблема: без фінансової підтримки Фонду він може бути зірваний, бо, як свідчить аналіз, у місцевих бюджетах виділено надто мало коштів.

Владі та бізнесу потрібно нарешті усвідомити, що збереження життя і здоров'я кожної працюючої людини, збільшення тривалості трудової активності є чи найголовнішим в тих умовах, що склалися в країні.

Які ж це умови? З понад 43 млн населення країни нині мають штатну роботу лише 8 млн, сплачують внески на соціальне страхування 10,3 млн. Тоді як чисельність тільки пенсіонерів становить 12,5 млн. А ще потрібно утримувати непрацездатних членів сім'ї, сплачувати податки на оборону, утримання державного апарату, інші загальнодержавні потреби. Тож цілком зрозуміло, що ставлення до працюючої людини, оцінка значущості праці й плата за неї мають бути докорінно переосмислені.

Ми сподіваємося на прискорення розгляду відповідних законопроектів у Верховній Раді України. ФІПУ готова до активної участі в цій роботі з метою якнайшвидшого вирішення порушених питань».

ганізувати його роботу», – зазначив Володимир Саєнко. Особистий досвід заступника Голови ФПУ в афганському конфлікті, його активна життєва позиція щодо безумовної допомоги тим, хто ризикує життям заради миру і спокою українців, дає сили та насагу в пошуку коштів, залученні небайдужих людей та розширенні кола односторонніх та благородних справ. Символічно, що заступництво соціально-реабілітаційного центру припало на Великий піст. За словами Володимира Саєнка, про Бога слід пам'ятати завжди і робити добрі справи щиро, стримано та з вірою.

ІЗ ПЕРШИХ ВУСТ

ПРОФСПІЛКИ ДОПОМАГАЮТЬ УЧАСНИКАМ АТО

Задля сприяння інтеграції у цивільне життя, надання допомоги в реабілітації, а також на підтримку починань Президента України щодо соціального захисту учасників антитерористичної операції заступник Голови ФПУ Володимир Саєнко на базі Федерації профспілок ініціював створення Єдиного соціально-реабілітаційного центру «Здорова нація». Основна його місія – якісна допомога військовослужбовцям і переселенцям із зони АТО: сприяння в оформленні документів, забезпечення повного медичного огляду, соціальна адаптація і психологічна підтримка.

З інформацією Лариси Дроздової («Урядовий кур'єр»), соціально-реабілітаційний центр співпрацюватиме з авторитетними волонтерськими організаціями, Укрпрофоздоровцею, Укрпрофтуром, громадськими об'єднаннями, зокре-

ма Державною службою у справах ветеранів війни та учасників АТО, а також представниками Верховної Ради. «Найбільший санаторно-курортний та лікувально-оздоровчий ресурс ФПУ, висококваліфікований медичний персонал, який протягом 60

років забезпечує реабілітацію різним категоріям громадян з найрізноманітнішими захворюваннями, дає змогу оперативної створити єдиний центр для соціальної реабілітації безпосередніх учасників бойових дій і переселенців із зони АТО та в найкоротший термін ор-

ПРИВІТАННЯ

З ВЕЛИКОДНІМИ СВЯТАМИ!

Шановні спілчани!

Щиро вітаємо вас зі святом Воскресіння Христового! У цей світлий день бажаємо всім Божого благословення, миру, любові, добра і гарного весняного настрою. Нехай свято Великодня принесе у ваші домівки благодать, духовне оновлення, здійснення мрій і впевненість у завтрашньому дні. Радісних свят вам і вашим близьким! Христос Воскрес!

ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ

12 КВІТНЯ – ДЕНЬ ПРАЦІВНИКІВ РАКЕТНО-КОСМІЧНОЇ ГАЛУЗІ

Шановні спілчани!

Щиро вітаю вас із професійним святом – Днем працівників ракетно-космічної галузі України та Всесвітнім днем авіації і космонавтики! Завдяки вашій праці, постійному пошуку та новаторському підходу Україна введено посідає своє місце серед провідних космічних та авіаційних держав світу. Бажаю вам нових трудових досягнень, всебічної підтримки галузі, повної затребуваності вашого потенціалу і впевненості в майбутньому. Зичу мирного неба, міцного здоров'я, благополуччя, добра і щастя вашим родинам.

ГРИГОРІЙ ОСОВИЙ,
ГОЛОВА ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ

5 КВІТНЯ – ДЕНЬ ГЕОЛОГА

Шановні працівники геології, геодезії та картографії!

Примійте щирі вітання з нагоди вашого професійного свята! Вивчаючи надра нашої країни, розробляючи родовища корисних копалин і свердловин, видобувачи та переробляючи мінеральну сировину, ви даєте про раціональне використання природних ресурсів і своєю працею збагачуєте Україну. Бажаю всім геологам, геодезістам і картографам цікавих відкриттів та незабутніх вражень, нових трудових здобутків, міцного здоров'я та благополуччя! Миру, добра і щастя вам та вашим родинам!

ГРИГОРІЙ ОСОВИЙ,
ГОЛОВА ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ

З ЮВІЛЕЕМ!

Шановний Олександр Михайловичу Яцунь!

Примійте найщиріші вітання з нагоди Вашого ювілею! Зичу Вам міцного здоров'я, життєвої сили, енергії та насаги для досягнення нових успіхів у професійній діяльності й усіх сферах життя. Переконаний, що Ваш досвід, професіоналізм, наполегливість і принципиовість й надалі слугуватимуть справі захисту прав та інтересів освітян, допомагатимуть у всіх добрих починаннях! Щастя Вам, добробуту і родинного благополуччя! Нехай завжди будуть з Вами любов і шана людей.

ГРИГОРІЙ ОСОВИЙ,
ГОЛОВА ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ

ПРЕЗИДІЯ

ДІЇ ПРОФСПІЛОК В УМОВАХ КАТАСТРОФІЧНОГО ПАДІННЯ РІВНЯ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ

Члени Президії ФПУ визнали неприпустимим та антисоціальним підвищення цін і тарифів в умовах замороження розмірів основних державних соціальних стандартів і гарантій, значного обмеження соціальних прав громадян, гарантованих Конституцією України, падіння реальної заробітної плати, скорочення робочих місць тощо. На цьому наголошували учасники засідання Президії Федерації профспілок України, що відбулося 2 квітня у Києві.

Фото Кирила ЛАТИШЕВА

Олена ОВЕРЧУК

«ПВ»

АНТИСОЦІАЛЬНЕ ПІДВИЩЕННЯ ЦІН І ТАРИФІВ

Обговорюючи дії ФПУ в умовах стрімкого підвищення цін і тарифів та катастрофічного падіння рівня життя населення, члени Президії зазначили, що зростання цін в умовах замороження основних державних соціальних стандартів та гарантій – мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму, мінімальної пенсії за віком, базового тарифного розряду ЄТС, а також посилення податкового тиску на доходи та зростання масової заборгованості з виплати заробітної плати призвели до катастрофічного падіння рівня життя більшості громадян країни.

Задля недопущення зниження життєвого рівня населення ФПУ, її членські організації домагаються від влади забезпечення відкритості та прозорості державної політики встановлення цін і тарифів на соціально важливі товари та послуги, їх економічної обґрунтованості, конструктивного діалогу під час ухвалення соціально важливих рішень з питань тарифної політики, запровадження ефективних упереджувальних заходів соціального захисту вразливих категорій населення та насамперед збільшення рівня оплати праці.

За результатами обговорення прийнято рішення вимагати від Уряду проведення парламентських слухань з питань стану реалізації конституційних прав працівників, дотримання положень конвенцій МОП та Європейської соціальної хартії (переглянутої) щодо забезпечення достатнього життєвого рівня працівника та членів його сім'ї; стану та перспектив проведення реформ у соціально-економічній сфері на шляху до євроінтеграції та їх вплив на рівень життя населення; економічної доктрини розвитку України.

Учасники засідання також вирішили створити загальнопрофспілковий штаб солідарних дій на захист конституційних прав працівників та руху до європейських трудо-

СЕРГІЙ КОНДРЮК, ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ ФПУ:

«Снижним комом зростає заборгованість із заробітної плати. Тим часом ані Уряд, ані роботодавці не хочуть робити жодного кроку для захисту працівника. Навіть пропозиції щодо компенсації, посилення відповідальності роботодавця, створення гарантійних фондів захисту працівника відхилені як такі, що начебто не на часі».

вих норм, керівником якого став перший заступник Голови СПО об'єднань профспілок, заступник Голови ФПУ Сергій Кондрюк.

РОЗСЛІДУВАННЯ КОРУПЦІЇ У ВИЩИХ ЕШЕЛОНАХ ВЛАДИ

Під час засідання Президії ФПУ наголошувалося на необхідності боротьби з корупцією. Антисоціальна політика Уряду призвела до значного зростання рівня бідності (за даними експертів Інституту демографії та соціальних досліджень – у 1,5 раза та становить 30%).

Замість того, аби запровадити ефективне реформування соціально-економічної сфери для стабілізації роботи підприємств, пошуку ефективних засобів наповнення державного бюджету та боротьби з корупцією, Уряд проводить агресивну політику жорсткої економії та «затягування» паків, беручи антинародні зобов'язання для отримання від Міжнародного валютного фонду кредитів, за які згодом доведеться розплачуватися пересічним українцям, зокрема зниженням рівня життя.

За результатами обговорення та з метою посилення боротьби з корупцією було вирішено доповнити постанову «Про дії Федерації профспілок України в умовах багатократного стрімкого підвищення цін і тарифів та катастрофічного падіння рівня життя населення» пунктом такого змісту: «Посилити боротьбу з проявами корупції у вищих ешелонах влади з метою унеможливлення розкрадання коштів на державному, регіональному та місцевому рівнях...». Відповідне звернення голів Всеукраїнських галузевих профспілок та територіальних профоб'єднань надіслано голові Верховної Ради України Володимирі Гройсману.

ОСНОВНІ НАПРЯМИ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ-2016

У рамках соціального діалогу Міністерство фінансів України надіслало до СПО об'єднань профспілок проект Основних напрямів бюджетної політики на 2016 рік.

Як було зазначено, у членських організаціях ФПУ викликає неприйняття Урядова позиція, що простежується у цьому проекті, а саме: соціальні аспекти бюджетної політики не визначаються як стратегічно вагомі, а підвищення основних державних соціальних гарантій планується «на основі зростання показників реального сектору економіки та індексу споживчих цін... та з урахуванням фінансових можливостей бюджету».

На думку профспілок, фактично документ стратегічного розвитку країни, запропонований Мінфіном, не містить соціальних маяків та не визначає реальних орієнтирів розвитку соціальної політики, а тому залишається незрозумілим для суспільства.

Відстоюючи інтереси працюючих та ветеранів праці, реалізуючи завдання, визначені VI з'їздом ФПУ та цільовими програмами, керуючись Порядком участі представників сторін соціального діалогу у формуванні бюджетної політики, профспілковою стороною своєчасно (у терміни, визначені Порядком) надіслано до Міністерства фінансів пропозиції та зауваження до проекту Основних напрямів бюджетної політики на 2016 рік.

Члени Президії розглянули та прийняли відповідні рішення з питань «Про Вимоги до Кабінету Міністрів України та Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні стосовно невиконання законодавства про працю та положень Генеральної угоди на 2010–2012 роки відповідно до Закону України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)», «Про стан профспілкового руху та статистичні звіти всеукраїнських профспілок і профоб'єднань за 2014 рік», «Про відзначення Дня міжнародної солідарності трудящих – 1 Травня» тощо.

Також було вирішено провести дев'яте засідання Ради Федерації професійних спілок України 25 червня ц. р. у Києві.

Серед інших, у засіданні Президії ФПУ взяли участь народні обранці – депутати Верховної Ради України Сергій Каплін та Анатолій Матвієнко.

ЗАСІДАННЯ

В УКРАЇНІ СТВОРЕНО НОВИЙ ФОНД СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

Відповідно до прийнятого у грудні 2014 року Верховною Радою Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» передбачено об'єднання в один новий фонд Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності та Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, повідомляє прес-служба Фонду соціального страхування України.

Фото Кирила ЛАТИШЕВА

Сторони соціального діалогу, серед яких представники держави, роботодавців та профспілок, протягом двох місяців спільної роботи погодили модель об'єднання згаданих фондів, а також подальшу роботу єдиного Фонду соціального страхування України.

3 квітня відбулося перше установче засідання Правління, на якому був затверджений Статут Фонду, обрано Голову Правління та директора виконавчої дирекції Фонду. Головою Правління Фонду остаточно обрано представника від сторони роботодавців – заступника голови Ради Федерації роботодавців України, народного депутата 3-го, 6-го та 7-го скликань Олега Шевчука. Голова Правління Фонду матиме двох заступників. Це заступник Голови Федерації професійних спілок України Володимир Саєнко та заступник міністра соціальної політики України Валерій Ярошенко.

Директором виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України був обраний Євген Баженков. На думку новообраного голови Правління Олега Шевчука, ключовим завданням нового Фонду буде суттєве скорочення адміністративних витрат з одночасним покращенням якості обслуговування. «Ми розуміємо, що процес об'єднання структур двох фондів непростий. Можуть спостерігатися певні проблеми з якістю надання послуг соціального захисту. Саме тому Правлінню та виконав-

чій дирекції треба буде вирішувати надважливі завдання – якомога швидше здійснити оптимізацію адміністративних структур, до того ж максимально ефективно та безболісно для застрахованих осіб», – сказав Олег Шевчук. Новообраний голова Правління наголосив, що керівництво Фонду, його майбутні працівники мають чітко усвідомлювати, що відтепер усі процеси щодо прийняття рішень, надто з фінансових питань, будуть максимально прозорими та публічними. «Будь-які прояви корупційних дій можна нівелювати виключно через публічні механізми. Саме для цього при виконавчій дирекції Фонду буде створено Громадську раду», – наголосив голова Правління.

У свою чергу, директор виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України Євген Баженков запевнив, що всі рішення прийматимуться консенсусом, після ґрунтовних консультацій зі сторонами соціального діалогу. «Я свідомий того, що просто не буде. Як показує практика, погодження у тристоронньому форматі не буває легким. Але сьогодні держава, роботодавці та профспілки розуміють необхідність розвитку Фонду, його перспективи. Ми прийматимемо всі рішення консенсусом, але при цьому ключовим принципом вирішення кадрових питань буде рівень професіоналізму кандидатів», – зазначив Євген Баженков.

СПО

РЕАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ Й ДОСІ НЕ РОЗПОЧАЛИСЯ

Спільний представницький орган репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні висловлює глибоку занепокоєність у зв'язку із соціально-економічною кризою, що охопила країну та дедалі поглиблюється, а запровадження низки соціальних і трудових обмежень підвищує й без того високу напругу в суспільстві. На цьому наголошується в листі до Кабінету Міністрів України, який від імені мільйонів спілчан підписали керівники всіх всеукраїнських профспілок та профоб'єднань під час засідання 31 березня. Провів засідання Голова СПО об'єднань профспілок, Голова Федерації профспілок України Григорій Осовий.

Олена ОВЕРЧУК

«ПВ»

Профспілкові лідери зазначили, що результати соціально-економічного розвитку України в 2014 році та в перші три місяці 2015-го свідчать про те, що реальні економічні реформи в країні так і не розпочалися. СПО об'єднань профспілок застерігає: труднощі соціального, економічного, а також політичного характеру не повинні перекладатися виключно на плечі легально працюючих громадян, які найбільше потерпають через штучно занижену оплату праці, зростаючу затримку виплати зарплат, переведення на скорочений робочий тиждень, масові звільнення, податкове навантаження на трудові доходи і пенсії, згортання соціальних програм тощо.

Враховуючи, що ці та інші питання, які вже неодноразово порушувалися в зверненнях СПО об'єднань профспілок, Уряд так і не вирішив, профспілки заявляють про те, що конструктивний соціальний діалог не ведеється, а в суспільстві все більше наростають протестні настрої. Тривале нерозв'язання проблем у соціальній сфері може стати катализатором неконтрольованих масових акцій протесту.

Щоб не допустити соціального вибуху та забезпечити виконання положень чинної Генеральної угоди, СПО об'єднань профспілок наполягає на невідкладному виконанні наступних вимог:

- забезпечити реалізацію конституційного права (ст. 43 Конституції України) на працю – зупинити зростання безробіття та розширити легальну зайнятість, зокрема серед молоді;

- поновити конституційне право (ст. 43 Конституції України) на своєчасне отримання винагороди за працю – погасити заборгованість із заробітної плати в повному обсязі, в тому числі на економічно активних підприємствах державної форми власності, а також працівникам економічно неактивних підприємств, підприємств-банкрутів;

- забезпечити дотримання права працюючих на достатній життєвий рівень (ст. 48 Конституції України) – поетапно підвищити: з 1 липня та з 1 грудня 2015 року розміри прожиткового мінімуму, мінімальної заробітної плати та посадового окладу (тарифної ставки) працівників першого тарифного розряду Єдиної тарифної сітки задля ком-

Фото Кирила ЛАТИШЕВА

пенсації їх інфляційного знецінення в 2014–2015 роках;

- забезпечити проведення індексації грошових доходів населення з метою ефективного захисту трудових доходів, пенсій, соціальних допомог та страхових виплат в умовах високого рівня інфляції;

- припинити практику внесення

угоди на 2010–2012 роки, а в разі виявлення розбіжностей з означених питань обов'язково проводити консультації з метою прийняття взаємоприйнятних рішень.

З метою обговорення шляхів реалізації цих вимог СПО об'єднань профспілок наполягає на проведенні зустрічі керівника Уряду із

З метою обговорення шляхів реалізації профспілкових вимог СПО об'єднань профспілок наполягає на проведенні зустрічі керівника Уряду із Спільним представницьким органом репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні.

змін законодавства, спрямованих на обмеження прав застрахованих осіб у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування та пенсіонерів, поновити санаторно-курортне лікування працівників та оздоровлення дітей як ефективний засіб профілактики захворювань і збереження трудового потенціалу нації;

- відновити з 1 січня 2016 року соціальні права та гарантії працівників, пенсіонерів, чорнобильців, дітях яких призупинено в 2015 році;

- не допускати практики ухилення від процедур під час розроблення проектів законів України та інших нормативно-правових актів у сфері соціальних, економічних, трудових відносин, визначених п. 6.3 та додатком 4 Генеральної

Спільним представницьким органом репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні.

На засіданні було обговорено й інші, не менш важливі питання, зокрема: різке підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги для населення; тактика дій СПО об'єднань профспілок щодо забезпечення виконання положень Генеральної угоди на 2010–2012 роки та законодавства про працю; законодавчі пропозиції СПО об'єднань профспілок щодо запровадження мінімальних гарантій в оплаті праці за галузеву ознакою в небюджетній сфері; позиція профспілкової сторони на переговорах з визначення розміру мінімальної заробітної плати на 2016 рік тощо.

Фото Кирила ЛАТИШЕВА

НАГЛЯДОВА РАДА

ВІДРОДЖЕННЯ БУДИНКУ ПРОФСПІЛОК ТРИВАЄ

30 березня відбулося виїзне засідання наглядової ради Благодійного фонду «Відродження Будинку профспілок».

Олена ОВЕРЧУК

«ПВ»

У засіданні взяли участь Голова Федерації профспілок України Григорій Осовий, голова наглядової ради Фонду, заступник Голови ФПУ Володимир Саєнко, заступники Голови ФПУ Євген Драп'ятий та Сергій Українець, директор Фонду Василь Андреев, директор Підприємства «Господарське управління ФПУ» Володимир Циганенко, члени Президії ФПУ.

Варто зазначити, що засідання розпочалося з огляду Будинку профспілок, під час якого члени наглядової ради на власні очі проінспектували, як відбувається відродження символу Революції гідності.

За словами директора підприємства-підрядника (ТОВ «ФК Буд») з ліквідації наслідків пожежі у Будинку профспілок Бориса Шуляєва та експерта з дослідження його стану Артема Білика, будівля є відновлюваною, фундамент не постраждав. Тож Будинку профспілок буде відроджено в тому ж вигляді, яким він був до пожежі, і за наявності коштів реконструкцію можна завершити до 25-ї річниці Незалежності України – серпня 2016 року.

Директор Благодійного фонду «Відродження Будинку профспілок» Василь Андреев поінформував членів наглядової ради про діяльність Фонду в 2014 році. Зокрема, він зазначив, що було проведено роботи з огородження, консервації теплопункту та трубопроводів, убезпечення фасаду, вивезення згорілого та будівельного сміття, здійснено інструментальне обстеження та підготовлено експертний висновок, розроблено робочий проект укріплення будівлі на підставі обстеження, виконано укріплення аварійних конструкцій. Також не припиняється робота в інформаційному полі. Нагадаємо, Благодійний фонд «Відродження Будинку профспілок» проводить відновлювальні роботи будівлі за рахунок пожертв благодійників, серед яких українські та міжнародні профспілкові організації, члени профспілок та трудові колективи. На жаль, держава не долучилася до проведення відновлювальних робіт чи їх фінансування.

РОЗМОВА З ГОЛОВОЮ ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ ПРАЦІВНИКІВ ХІМІЧНОЇ ТА НАФТОХІМІЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ ВАСИЛЕМ МОЙСЮКОМ

Актуальні та важливі питання забезпечення соціально-економічного захисту трудівників обговорили учасники 5-го пленуму Центральної ради Профспілки працівників хімічної та нафтохімічної промисловості України. Про ситуацію в галузі, роль та завдання профспілки в сучасних умовах «ПВ» попросили розповісти голову її ЦР Василя Мойсюка.

Олексій ПЕТРУНЯ

Інформаційно-аналітичний центр ФПУ

— Останнім часом Центральна рада профспілки здійснювала свою діяльність у надзвичайно важких умовах, — підкреслив Василь Сильвестрович. — На сході України, в Донецькій і Луганській областях, не припиняються активні бойові дії, зруйновано інфраструктуру, розгромлено підприємства, житлові будинки і гинуть мирні жителі. У Донецькій області призупинено діяльність обласної організації профспілки у зв'язку з тим, що переважна більшість підприємств хімічної галузі розташована на окупованій бойовиками і російськими найманцями території. Дещо в кращому становищі Луганська обласна організація, але й вона понесла відчутні людські й матеріальні втрати, пов'язані з вимушеною міграцією населення. На окупованій ворогом території залишаються два підприємства: Стаханівський завод техвуглецю і Луганський хімфармацевд із загальною чисельністю до тисячі працівників. Проте, незважаючи на вкрай важку політичну ситуацію у країні, різке падіння валового продукту і зупинку виробництва, на багатьох підприємствах хімічної галузі колективи продовжують працювати, і наша профспілка їх повністю підтримує та надає їм організаційну і правову допомогу.

— А які головні пріоритети для профспілки в таких складних умовах?

— Головними пріоритетами є робота щодо недопущення зупинки підприємств, зниження рівня доходів працівників, скорочення зайнятості, забезпечення зростання заробітної плати. Разом з тим, ріст цін та дефіцит природного газу, введення Кабінетом Міністрів України обмеження на обсяги промислового споживання цього енергоресурсу спричинило подальше скорочення обсягів виробництва мінеральних добрив. Враховуючи

Головний пріоритет — захист прав та інтересів людини праці

чи ситуацію, Центральна рада профспілки оперативно реагувала на стан хімічного виробництва, який набув критичного характеру. Ми спільно із Союзом хіміків безліч разів направляли звернення до Прем'єр-міністра України щодо загрози припинення діяльності підприємств з виробництва мінеральних добрив та зростання соціальної напруги в регіонах, де ці підприємства розташовані. Варто зазначити, що реакція Уряду була позитивною. В результаті підприємства з виробництва азотних добрив збережено. Разом з тим, загрози щодо цього виникають постійно, тому ми продовжуємо працювати в цьому напрямку.

Керівництво Центральної ради докладає чимало зусиль у створенні сприятливих умов для відновлення роботи вітчизняних нафтопереробних підприємств, потужності яких спроможні переробляти до 35 млн тонн нафти на рік. Однак, сьогодні внутрішній ринок нафто-

продуктів насичується за рахунок імпорту, частка якого давно перевищила допустиму межу і сягає 80 і більше відсотків. У цей скрутний для країни час не використовувати навіть ті потужності, що ще залишилися у робочому стані, неприпустимо. З огляду на те, що вирішення питання віднесено до компетенції Уряду, ми звернулись до Прем'єр-міністра України з проханням створити комісію за участю відповідних державних органів, власників і керівників НПЗ, науковців, представників галузевої профспілки для розробки державної Стратегії розвитку галузі. Завдання не з простих, але іншого виходу немає.

— Які досягнення Профспілки Ви хотіли б підкреслити?

— Навіть за умови економічної кризи, падіння виробництва нами спільно з керівниками підприємств, роботодавцями вдалося за 2014 рік порівняно з 2013-м не тільки зберегти середню заробітну плату найманих пра-

цівників, а й збільшити її в усіх галузях промисловості. Так, у хімічній та нафтохімічній промисловості вона становить 3971 грн, у нафтопереробній — 4916 грн, у фармацевтичній — 6219 грн, що в 3,3–5 разів перевищує розміри державних соціальних стандартів. Наведені приклади соціально-економічної діяльності свідчать про наше бажання змінити ситуацію, подолати негативні явища і проблеми у виробництві.

— Час вимагає нових підходів до профспілкової діяльності. Що, на Вашу думку, повинно бути притаманним справжнім профспілковим активістам, кращим профорганізаціям?

— Головним чинником, що визначає результативність і ефективність діяльності профспілкових організацій, є професіоналізм і компетентність профспілковців та активістів. З цією метою профспілкові організації постійно проводять роботу, спрямовану на підготовку та підвищення кваліфікації профспілкових працівників. У 2013/2014 навчальному році проведено 77 семінарів, у яких взяли участь близько 2 тис. профспілковців. Обласними й первинними організаціями за 2014 рік підготовлено 40 інформаційних та методичних матеріалів. Проведено 25 круглих столів різної тематики за участю близько 500 осіб. Водночас маємо визнати, що в багатьох профспілкових організаціях проводиться недостатня робота з підготовки резерву кадрів.

— Одним з головних завдань, що постають перед профспілкою, є збереження організації і чисельності спілчан. Що можна сказати з цього приводу?

— На сьогодні в структурі профспілки 14 обласних і Київська міська організації, що об'єднують 203 первинних профорганізацій. Загальна чисельність членів профспілки — 87581 особа, в тому числі працюючих на підприємствах, в організаціях і установах — 69942, студентів і учнів — 4876, непрацюючих пенсіонерів — 12763. З об'єктивних причин протягом 2014 року в профспілці зменшилася кількість первинних профспілкових організацій на 48, а членів профспілки на 24974 особи, в тому числі працюючих на підприємствах — 20475.

Питання мотивації профспілкового членства та залучення працівників до профспілки неодноразово розглядалися на засіданнях Центральної і обласних рад, у первинних організаціях проводилися індивідуальна робота з новоприбулими працівниками й тими, хто мав намір вийти з профспілки, посилювалась роз'яснювальна робота. На наш погляд, для посилення мотивації профспілкового членства необхідно вдосконалити колективно-договірну систему, за якою члени профспілки повинні мати більше пе-

ревага, ніж позаспілкові працівники, а також здійснювати заходи з об'єднання і збереження трудових колективів.

Як свідчить багаторічний досвід, високий рівень профспілкового членства є на тих підприємствах, де налагоджена взаємовигідна співпраця між профкомом і роботодавцем, працівники мають правовий захист, їм надається фінансова допомога на оздоровлення, відпочинок тощо. Це такі підприємства, як ПАТ «Дніпронафтопродукт», ВАТ і ПрАТ «Росава», ПАТ «Фармак», ПАТ НВЦ «Борщівський хімфармацевд», ПАТ «Одеський припортовий завод», ПАТ «Укртатнафта», Черкаський ПАТ «Азот» та ін. На цих підприємствах збереглися об'єкти соціально-культурної сфери, спортивні заклади, бази відпочинку. Для членів профспілки та їх дітей здійснюється часткове здешевлення путівок на відпочинок і санаторно-курортне лікування, придбаних за кошти роботодавця. Це важливо в нинішніх умовах, коли Фонд соціального страхування України припинив фінансування для придбання путівок на санаторно-курортне лікування працівників.

— Нині ми спостерігаємо за погіршенням умов праці та життя більшості наших громадян, членів профспілок. Що в зв'язку з цим робить профспілка?

— Жорсткий наступ на права працівників, порушення прав профспілок спонукали їх вдатися до протестних дій. Під егідою ФПУ в жовтні минулого року проведено Всеукраїнський форум профспілок та Всеукраїнська попереджувальна акція з ходою та пікетуванням будинку Уряду і врученням вимог профспілок. 23 грудня в Києві відбулася Всеукраїнська акція протесту профспілок, у якій активну участь взяли представники нашої профспілки і за вимогами якої було підписано доручення Прем'єр-міністра України. Проте, мусимо визнати, що акції протесту профспілок не стали перепорою для прийняття бюджету на 2015 рік, спрямованого на вирішення фінансових проблем країни за рахунок її пересічних громадян. Надалі, в цих складних умовах, наші дії мають бути спрямовані на ведення ефективного діалогу з владними структурами щодо вирішення як правових, так і соціально-економічних питань. На засіданні Президії ЦР профспілки в листопаді 2014 року ми підтримали проект Стратегії модернізації ФПУ, її членських організацій, мета якого — підвищення ефективності та результативності діяльності профспілок, зміцнення профспілкового руху, посилення його ролі і місця в громадянському суспільстві. Основні положення цього проекту ми врахуємо під час підготовки Основних напрямів дій профспілки на наступний виборний період.

ЗАСІДАННЯ

АВІАЦІЙНУ ГАЛУЗЬ ТРЕБА НЕГАЙНО РЯТУВАТИ

Авіаційна промисловість України, що визнана однією з пріоритетних галузей економіки країни і яка, без перебільшення, є окрасою вітчизняного промислового виробництва, підійшла до критичної межі свого майбутнього існування. Такого висновку дійшли учасники спільного засідання Центрального комітету Профспілки авіабудівників України та керівників підприємств, яке відбулося 31 березня. В роботі засідання взяв участь і виступив Голова ФПУ Григорій Осовий.

Як повідомляє інформаційно-аналітичний центр ФПУ, спільне засідання проводилося за ініціатииви ЦК Профспілки авіабудівників України у зв'язку зі значним погіршенням стану справ у авіаційній промисловості України та невизначеністю щодо подальших перспектив галузі.

Перед початком заходу його учасники вшанували хвилиною мовчання пам'ять загиблих під час проведення Антитерористичної операції на сході України.

У доповіді голови профспілки Яреми Жугасевича, виступах учасників засідання наголошувалося, що за підсумками аналізу роботи галузі у 2014 році вперше за останні 20 років зафіксовано зменшення загальних обсягів виробництва. Посилились темпи зменшення чисельності працюючих, збільшилися борги із виплати заробітної плати на деяких підприємствах. Зупиняється виробництво окремих видів продукції авіаційного призначення, пов'язане зі значним скороченням ринків збуту. Зазначалося, що майже відсутній серійний випуск літаків як основної продукції галузі.

Окрім зовнішніх чинників, пов'язаних із нинішньою суспільно-політичною ситуацією в країні, стан справ у галузі погіршують невирішені проблеми державного управління. Так, тривале реформування Міністерства промислової політики України призвело до втрати управління галуззю, а підпорядкування більшості державних підприємств Державному концерну «Укроборонпром» узагалі унеможливило координацію підприємств галузі заради головної мети її існування – створення та серійного виробництва нових типів літаків.

Учасники засідання зауважили, що протягом останніх п'яти років не затверджується довгострокова Державна програма розвитку авіабудівної галузі, що мала б стати осно-

вою для організації розширеного виробництва літаків, його фінансового забезпечення та вирішення низки соціальних питань працівників галузі. Останнім часом почастилися випадки неаргументованих звільнень із займаних посад керівників успішних державних підприємств.

Заслухавши та обговоривши інформацію про підсумки роботи галузі за 2014 рік, учасники засі-

дприємств, пов'язана з тим, що урядові структури замість того, щоб надавати реальну допомогу унікальній і працюючій галузі, останнім часом вдавалися до необгрунтованих та непогоджених із трудовими колективами «кадрових перестановок» із звільненням керівників найбільших державних підприємств.

Тривале реформування Міністерства промислової політики України,

Учасники засідання закликали владу до прийняття важливих для існування та розвитку галузі рішень, а саме:

- Визначити єдиний орган державної влади, який би займався питаннями управління галуззю та оборонно-промисловим комплексом загалом, а також призначити члена уряду, який взяв би на себе відповідальність за цей напрям економіки України.

Тривале реформування Міністерства промислової політики України, зазначають автори документа, призвело до втрати державного впливу на роботу галузі, а підпорядкування значної частини підприємств Державному концерну «Укроборонпром» (що по суті призвело до подібнення галузі) позбавило галузь єдиного центру координації.

дання визнали ситуацію, що склалася в авіабудівній галузі, критичною і ухвалили рішення направити від імені учасників наради звернення до Президента України, в якому акцентувати увагу на критичній виробничій ситуації в галузі, невизначеності перспектив, загостренні соціальної напруги в трудових колективах та запропонувати можливі шляхи виходу з такої ситуації.

У зверненні, зокрема, наголошувалося, що зростає соціальна напруга у трудових колективах

зазначають автори документа, призвело до втрати державного впливу на роботу галузі, а підпорядкування значної частини підприємств Державному концерну «Укроборонпром» (що по суті призвело до подібнення галузі) позбавило галузь єдиного центру координації.

Через відсутність центрального органу виконавчої влади, відповідального за роботу галузі, протягом чотирьох років не укладається Галузева угода. Відтак порушуються норми чинного законодавства.

– Терміново розглянути і затвердити на державному рівні довгострокову Державну програму розвитку галузі.

– Припинити практику необгрунтованих та без погодження із трудовими колективами звільнень керівників підприємств галузі.

– Забезпечити проведення колективних переговорів та укладення нової Галузевої угоди, відновити повноцінний соціальний діалог органів виконавчої влади з Профспілкою авіабудівників України.

З'їзд

АНАЛІЗУЮЧИ ЗРОБЛЕНЕ, ВИЗНАЧАЮЧИ ЗАВДАННЯ НА ПЕРСПЕКТИВУ

Захист законних прав та інтересів членів профспілки був, є і надалі залишатиметься основним програмним завданням Профспілки працівників автомобільного та сільськогосподарського машинобудування України. На цьому наголошувалося у доповіді голови профспілки Василя Дудника та виступах делегатів VIII з'їзду профспілки. У роботі з'їзду взяв участь і виступив Голова ФПУ Григорій Осовий.

Як повідомляє інформаційно-аналітичний центр ФПУ, промовці зауважили, що виконання цього завдання залежить від економічного стану підприємств галузі. Саме тому ЦР профспілки приділяла значну увагу створенню умов для забезпечення стабільної роботи підприємств та організації, захисту вітчизняного товаровиробника. З цією метою було прийнято низку рішень ЦР профспілки, виконанню, готувалися і доводилися до вищих органів влади звернення, заяви та пропозиції, які мали загальнодержавний, галузевий характер або стосувалися конкретних підприємств галузі.

На жаль, як наголосив Василь Дудник, звітний період не приніс стабільності. Його можна умовно поділити на два етапи. Перший – до 2013 року, другий – два роки потім. На першому етапі більшість підприємств нарощували обсяги виробництва, впроваджували нові технології та техніку, оновлювали виробничі потужності. Зростала реалізація продукції та послуг у системі автосервісу. В останні два роки, особливо у 2014 році, вся Україна і галузь зокрема працювали в умовах жорсткої фінансово-економічної кризи. Негативні наслідки такого стану не змусили себе довго чекати. Про це свідчать офіційні статистичні дані. Якщо за підсумками роботи за 2011 рік обсяг реалізованої продукції у машинобудуванні в цілому зріс на 34,5%, а у 2012 році – на 7,5%, то вже у 2013 році падіння становило 18,3%, а 2014-го – 19,9%. Така сама тенденція спостерігається у виробничтві машин та устаткування. У 2011 і 2012 роках зростання обсягів реалізації

продукції становило 23,2 та 0,5% відповідно, а у 2013 та 2014 роках – маємо падіння на 6,6 та 68,6%.

Автомобілебудування і система автотехобслуговування постраждали найбільше. Рекордні показники розвитку галузі змінилися такими ж рекордними показниками скорочення обсягів реалізації виробництва. Криза в автомобілебудуванні розпочалася дещо раніше, ніж в інших галузях. Ще у 2012 році виробництво легкових автомобілів у країні зменшилося на 28,5%, вантажних автомобілів – на 21,6%, автобусів – на 13,5%. Головними причинами є різке скорочення обсягів споживчого кредитування, збільшення тиску імпортової техніки, на яку було різко знижено ціни, а також зниження ставок ввізного мита при вступі України до СОТ. Запровадження, в тому числі за наполяганням профспілки, мита на імпорту та податку за утилізацію транспортних засобів веселили надію на виправлення ситуації. Однак скасування на початку 2014 року цих заходів змусило всі зусилля нанівець і практично знищило вітчизняне автомобілебудування. Тож профспілка у новому звітному періоді своїми першочерговими завданнями вважає боротьбу за мінімізацію негативних наслідків економічної кризи та активну роботу щодо закладення соціальної бази післякризової економіки. Основою соціального діалогу при цьому має бути тема гідної праці, яка має базуватися на відомій від політики дешевої робочій силі та забезпеченні справедливого розподілу результатів праці між власником, державою та працівником. Більше про це читайте на сайті ФПУ fpsv.org.ua.

СПІВЧУТТЯ

29 березня на 58-му році обірвалося життя **Литвина Ігоря Івановича**, голови Львівської обласної організації Профспілки працівників радіоелектроніки та машинобудування України.

З 1985 року Ігор Іванович увесь час працював у рідній профспілці, де пройшов шлях від інструктора до голови обласної організації. Велику увагу він приділяв захисту людей праці. Його невичерпна енергія, принципиовість, непересічні організаційські здібності, уміння чітко зорієнтуватися в складних обставинах боротьби за права трудящих, висока порядність, уміння працювати з людьми та цінувати їх здобули високий авторитет і визнання членів профспілки та колег. За багаторічну сумлінну працю на профспілковій ниві Ігоря Івановича Литвина неодноразово відзначено Почесними грамотами ЦК профспілки, Об'єднання профспілок Львівщини. Він отримав вищу нагороду ФПУ – Профспілкову відзнаку. Центрального комітету профспілки «Радіоелектроніка» України, працівники ЦК профспілки, друзі, колеги глибоко сумують з приводу трагічної втрати – передчасної смерті Литвина Ігоря Івановича. Світла пам'ять про Ігоря Івановича, який усе своє життя присвятив служінню людям, назавжди залишиться в серцях тих, хто мав щастя спілкуватися з ним. Висловлюємо щире співчуття рідним та близьким Ігоря Івановича.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ ПРОФСПІЛКИ ПРАЦІВНИКІВ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ ТА МАШИНОБУДУВАННЯ УКРАЇНИ

ОФІЦІЙНО

ЗАЯВА

ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ
ЩОДО СПРАВЕДЛИВОГО
ОПОДАТКУВАННЯ

Забезпечення справедливості в оподаткуванні є одним із стратегічних напрямів роботи Федерації профспілок України.

ФПУ послідовно та цілеспрямовано обстоює позицію про те, що реформування податкової системи України має відбуватися за обов'язкової участі всіх соціальних партнерів у напрямі забезпечення справедливого оподаткування та недопущення посилення податкового тиску на доходи незаможних верств населення, враховуючи загальновітові тенденції, зокрема директиви ЄС.

Одночасно наголошуємо, що Федерація профспілок України підтримує позицію Європейських профспілок, які у спільній заяві:

– закликали до податкової справедливості, вимагаючи нових національних та європейських дій, спрямованих на припинення ухилення від сплати податків, закриття податкових гаваней і відмови від агресивного податкового планування;

– зазначили, що в той час, як уряди скорочують витрати і змушують звичайних людей збільшувати свої витрати при заробітній платі, яка не зростає, деякі багаті люди і транснаціональні корпорації не сплачують справедливої частки податків.

Під час національних консультацій з Порядку денного глобального розвитку після 2015 року, які відбулися у 88 країнах усіх континентів, питання створення справедливої системи оподаткування було визнано головним інструментом для подолання існуючої різниці між багатими та бідними.

Сьогодні в Україні проблеми податкової несправедливості та дискримінації в оподаткуванні трудових доходів працівників у вигляді заробітної плати надзвичайно загострилися, провокуючи стрімке зростання соціальної нерівності.

За даними різних експертів, розрив між доходами багатих та бідних громадян України сягнув до 40 разів, що становить загрозу національній безпеці держави та соціальній стабільності.

Така невтішна картина є у т. ч. результатом проведення в Україні неефек-

тивної податкової політики, яка не тільки не забезпечила належний рівень соціального захисту населення, а й спровокувала масову міграцію працівників за кордон.

ФПУ закликає профспілкові організації усіх рівнів об'єднати зусилля, адже лише солідарні дії профспілок можуть суттєво вдосконалити загальну філософію податкової системи, забезпечивши її справедливість та перехід на якісно новий рівень.

Представники галузевих профспілок – вугільної промисловості, машинобудуван-

7 квітня 2015 року

ЛИСТ

ГОЛОВА ФПУ ГРИГОРІЙ ОСОВИЙ
ДО ГОЛОВИ НАЦБАНКУ УКРАЇНИ

Голова ФПУ Григорій Осовий 6 квітня звернувся з листом до голови Національного банку України Валерії Гонтаревої з приводу затримки перерахування комерційними банками заробітної плати на платіжні картки.

У листі, зокрема, зазначається, що останнім часом почастішали випадки, коли комерційними банківськими установами в рамках зарплатних проектів затримуються перерахування на банківські платіжні картки належної працівникам заробітної плати та не забезпечується видача населенню готівки, у тому числі через банкомати. Так, ПАТ «Банк Київська Русь» затримує перерахування коштів працівникам ПАТ «Завод Екватор» (м. Миколаїв), а ПАТ «КБ «Надра» – пра-

цівникам Іршанського гірничо-збагачувального комбінату (Житомирська область). Керуючись статтею 43 Конституції України, статтями 23, 24 Закону України «Про оплату праці», профспілки просять надати роз'яснення, а також оприлюднити публічну позицію Національного банку України щодо затримки комерційними банками перерахування на платіжні картки коштів працівникам підприємств, установ, організацій за зарплатними проектами та інформацію про вжиті адміністративні та

фінансові санкції до таких банків.

Враховуючи, що саме у цей час відбувається нарахування та виплата заробітної плати (відповідно до вимог статті 115 Кодексу законів України про працю заробітна плата виплачується не пізніше семи днів після закінчення періоду, за який здійснюється виплата), просимо вжити заходів щодо унеможливлення затримки заробітної плати у разі виплати її через платіжні картки та надати відповідь у найкоротший термін, йдеться у листі ФПУ. Крім того, у зверненні наголошується, що у разі неотримання найближчим часом відповіді ФПУ буде вимушено провести серед працівників масову роз'яснювальну кампанію про небезпеку

отримання заробітної плати через банківські установи та забезпечення виконання вимоги статті 23 ЗУ «Про оплату праці» щодо виплати заробітної плати виключно у грошових знаках, що мають законний обіг на території України.

Голова ФПУ поінформував про те, що відповідь НБУ та інформація про вжиті заходи будуть неодмінно поширені у профспілкових засобах масової інформації та у членських організаціях ФПУ.

Інформаційно-аналітичний центр ФПУ

ВІЗИТ

ЄВГЕН ДРАП'ЯТИЙ
ЗУСТРІВСЯ
З ПРОФАКТИВОМ
ДОНЕЧЧИНИ

Заступник Голови ФПУ Євген Драп'ятий 23–25 березня у Донецькій області зустрівся із профспілковим активом та керівниками облдержадміністрації на території, підконтрольній українській владі.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР ФПУ, налагоджено співпрацю з Донецькою обласною військово-цивільною адміністрацією, що наразі розмістилася у Краматорську. Під час зустрічей із першим заступником і заступником голови Донецької облдержадміністрації було розглянуто та обговорено стан галузей регіону, проблеми щодо виробництва та реалізації продукції, розрахунків із виробниками. Особлива увага приділялася питанням погашення заборгованості із заробітної плати за минулий рік та чотири місяці цього року, обговорювалися проблеми вугільної галузі та виплати шахтарям.

Відбулася зустріч із керівником Національної служби посередництва і примирення в Донецькій області, на якій розглянуто стан колективних трудових спорів профспілок із роботодавцями. Учасники зустрічі позитивно охарактеризували багатьох профспілкових керівників, які вміло та результативно обстоюють права працівників. Водночас наголошувалося, що стороною порушення колективних трудових спорів дедалі частіше виступають ініціативні групи трудівників, а не профспілковий актив.

Представники галузевих профспілок – вугільної промисловості, машинобудуван-

ня та металообробки, машинобудування та приладобудування, охорони здоров'я, енергетики та електротехнічної промисловості, культури, житлово-комунального господарства, місцевої промисловості, побутового обслуговування населення, торгівлі, громадського харчування та послуг, керівники теркомів, первинних профспілкових організацій розповіли про ситуацію на підприємствах і в організаціях бюджетної сфери, порушили проблеми, які потребують нагального вирішення, та внесли пропозиції щодо шляхів їх вирішення. Для сприяння діяльності первинним профспілковим організаціям порушено питання про відновлення роботи або створення нових координаційних рад профспілкових організацій у містах та районах області. Також було обговорено пропозицію про створення Координаційної ради з числа трудових обласних організацій, представників та координаторів профспілкових організацій галузей, голів координаційних рад міст і районів з метою реалізації статутних завдань членських організацій та ФПУ із залученням до роботи представників ФПУ. Питання про розгляд і затвердження примірною положення про Координаційну раду зі сприяння реалізації статутної діяльності ФПУ запропоновано внести на розгляд Президії ФПУ.

ПІДТРИМКА

ДОПОМОГА
ЗАХИСНИКАМ УКРАЇНИ

Вітчизняні підприємства лісових галузей активно допомагають українським військовим, які перебувають у зоні проведення АТО.

ЗА ІНФОРМАЦІЮ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ ПРОФСПІЛКИ ЛІСОВИХ ГАЛУЗЕЙ УКРАЇНИ, станом на 01.04.2015 року захисникам Вітчизни зібрано та передано бронезилети, теплий одяг, спальні мішки, взуття, каски,

пристрої нічного бачення, радіостанції, а також інші необхідні речі на суму 1 млн 925 тис. 569 гривень. Свій внесок зробили трудові колективи Київської, Чернігівської, Рівненської, Житомирської, Івано-Франківської, Закарпатської та інших областей.

**Раїса
Чирва**

оглядач «ПВ»
chirva@bigmir.net

Житлові субсидії ПО-НОВОМУ

З 1 квітня відчутно зросли тарифи на комунальні послуги для українців. Аби населення у розпачі не припинило платити за послуги ЖКГ, уряд розробив новий порядок нарахування субсидій. Передбачається, що діятиме він з 1 травня, і не виключено, що вже у червні громадяни, яким виділять поміч, отримають платіжні документи з меншими сумами. Така допомога стає актуальною для більшості родин. Однак у людей виникає чимало запитань, надто у тих, хто раніше по таку допомогу з боку держави ніколи не звертався. На жаль, нові правила далеко неоднозначні. Уряд, усунувши старі перешкоди та обмеження, запровадив низку нових, «революційних» норм. Чи відбудеться революція у забезпеченні населення субсидіями, з'ясовують «Профспілкові вісті».

«ЛИСТИ ЩАСТЯ»

Революційною нову систему субсидій охрестив міністр соціальної політики Павло Розенко. І пообіцяв, що запустять її негайно – вже з 1 травня. Свої обіцянки міністр підтвердив цифрами: Верховна Рада виділила на субсидії додаткові 13 млрд гривень, що дасть змогу допомогти 4–5 мільйонам домогосподарств. Це означає, що підвищення тарифів відповідно до вимог МВФ не тільки вдарить по населенню, а й виявиться істотним навантаженням на державний бюджет. До слова, чиновники оперують іншими, нижчими цифрами: на субсидію можуть розраховувати 3,5–4 мільйони сімей. Експерти вважають, що ця цифра може зрости у кілька разів, адже при таких мізерних зарплатах та пенсіях мало кому вдасться вчасно розраховуватися за комунальні послуги.

У Міністерстві соціальної політики стверджують, що процедуру отримання субсидій максимально спрощено. В усякому разі, порівняно з порядком, який набув чинності з 1 жовтня 2014 року. Відтепер оформити державну допомогу буде нескладно, заповнюють відповідальні особи. Бланк на субсидію надійде поштою. Це аркуш, з одного боку якого міститься заява на отримання субсидії, а з другого – податкова декларація спрощеної форми. Адресат має заповнити і заяву, і деклара-

цію. Чиновники обіцяють, що «лист щастя» міститиме докладну інструкцію, як це правильно зробити. Тим, хто впереться з оформленням «документа», слід віднести його до місцевого управління праці та соціального захисту, тобто до соцзабезу. Можна скористатися послугами пошти: адресу відділення соцзабезу надішлють разом із бланком. Тим часом працівники соцзабезу не мають права вимагати від фізичної особи додаткові документи чи довідки, окрім зазначених заяви та декларації.

Соціальні працівники надішлють запит у всі комунальні служби, а також до ЖЕКів. Рішення про те, нараховувати субсидію чи ні, має бути ухвалено протягом 10 днів після отримання даних від комунальних служб. Про своє рішення соціальні органи мають вчасно повідомити заявника. Про те, як це відбуватиметься на практиці, у міністерстві допоки не знають. Наразі нова схема ще не має юридичної сили, однак у Мінсоцполітики про неї говорять як про dokonаний факт і обіцяють уже до середини квітня всім платникам комунальних послуг розіслати бланки заяв. От тоді почнеться гаряча пора для працівників соціальних служб.

Якщо комусь «лист щастя» не прийде або загубиться, можна звернутися за новим бланком до органів соціального захисту. Не виключено, що форма для заповнення буде розміщена на сайті Мінсоцполітики, тож її можна буде самостійно роздрукувати.

Очевидно, що це одна з переваг новації – істотне скорочення бюрократичних процедур. Звісно, економити на комунальних послугах зможуть не всі, однак ті, кому це насправді потрібно, витратять на оформлення допомоги значно менше часу і сил.

ДОХОДИ – РЕАЛЬНІ, НОРМИ – СОЦІАЛЬНІ

Житлова субсидія, стверджують автори новації, нараховуватиметься індивідуально, відповідно до потреб сім'ї. У зв'язку із прийняттям рішення про скасування низки обмежень для її оформлення, претендувати на державну допомогу зможе більшість українців. Хто потрапить до категорії «щасливчиків»?

Ті сім'ї, у яких сукупна сума щомісячних витрат на комуналку перевищує встановлений державою відсоток від щомісячного доходу. Такий відсоток є обов'язковим платежем за комунальні послуги.

Приміром, у квартирі прописано двоє людей. В одного місячний дохід становить 1800 грн, в іншого – 2200. Вважаємо дохід сім'ї в розрахунку на одну особу: $(1800 + 2200) : 2 = 2000$. Це означає, що сума обов'язкового платежу на одного члена сім'ї становить 255,1 грн. На двох – 510,2 грн. Це та сума, яку ви заплатите за комуналку самі, решту відшкодує держава, але тільки тоді, якщо ваші витрати не перевищують соціальних норм. Що це означає насправді, у Мінсоцполітики обіцяли роз'яснити згодом, коли схеми запровадять.

Скасовуються всі обмеження щодо майнового стану осіб, які звертаються за призначенням субсидій, окрім здійснення одноразової покупки на суму понад 50 тис. гривень. На житлову субсидію зможуть розраховувати навіть ті люди, які мають, до прикладу, кілька квартир, або машину чи дві, або працездатні люди, які не працюють. Але всі вони мають обов'язково задекларувати своє майно. Важливий не майновий, а фінансовий

**Середня заробітна плата
громадян України у січні
2015 року становила
3455 гривень.**

Ціна газу зросте у 3–6 разів, гаряча вода подорожчає на 55–57%, опалення додасть 73%, за електроенергію доведеться платити на 50% більше.

клад, у столиці норми споживання води істотно занижені. На 56% для холодної та на 54% для гарячої води. Такі ж корективи відбуваються і в регіонах.

Аналітики застерігають, що управлінням соціального захисту забракне сил опрацювати документи та оформити субсидії у визначені урядом терміни. Навіть якщо припустити, що автоматично збільшать штат соціальних службовців, додаткові витрати на їхнє утримання бюджетом не передбачені. Отже, затримки в обробці документів та оформленні субсидій – неминучі.

Субсидія не може нараховуватись автоматично, тільки з «анкетних» даних власників помешкань. Треба чекати офіційного підтвердження від податківців, Пенсійного фонду, ЖЕКів, виконкомів даних про склад сім'ї та вартість послуг. Соціальні служби ризикують захлинутися у паперах і термінах.

Схоже, що держава вкотре створила для населення справжню дилему. Якщо громадянин не надасть правостановлюючий документ, наприклад, на квартиру, то не отримає субсидію; якщо надасть, то буде в перших лавах тих, з кого візьмуть податок на нерухомість. Тож у спробі заощадити можна піти в мінус, отримавши в обмін на субсидію чергові податки.

А от ті, кого викриють у неправдивих даних, покарають самі себе. Їх зобов'язують повернути державі гроші в подвійному розмірі. Про це йдеться у повідомленні уряду. Хоча самі чиновники запевняють, що кожен такий епізод розглядатиметься індивідуально і за випадковий помилки карати не будуть.

Те, що помилок не уникнути, експерти не сумніваються. Половина країни достеменно не знає, хто підпадає під новий, революційний та спрощений порядок отримання субсидії. Роз'яснювальна робота ведеться мляво, тоді як паніка від запровадження нових тарифів поширюється зі швидкістю світла.

Експерти переконані, що не варто взагалі підсилити чи спрощувати старий та неефективний механізм субсидіювання. Треба змінювати концепцію, якщо уряд вважає себе реформаторським. Та й завдання уряду, за великим рахунком, не субсидії розписувати – кому та скільки, а створювати нові робочі місця. Тоді люди зможуть отримувати гідну зарплату та достойну пенсію і не поглядатимуть у бік управління соціальною допомогою. Та для цього потрібні справді революційні, а не косметичні зміни.

На сьогодні з 2,5–3 млн громадян, які можуть розраховувати на субсидію, отримують її лише 1 млн 100 тис. осіб

стан людей. Соціальні органи цікавлять виключно доходи громадян. Тож наявність ще однієї квартири чи авто не можуть бути підставою для відмови у наданні субсидії.

Ще один нюанс. Звернутися за субсидією може не обов'язково людина, яка має право власності на житло. Скажімо, власником помешкання є мама, а донька має відкриті рахунки на оплату цих послуг. В такому разі за субсидією може звернутись і мама, як власник житла, і донька, на яку відкриті особові рахунки.

Претендувати на субсидію можуть і люди працездатного віку, які наразі без роботи. Але в такому випадку сподіватися на позитивне рішення можуть лише ті, хто стоїть на обліку у центрі зайнятості. Тим, хто офіційно не перебуває у

статусі безробітного, субсидія не передбачена.

Право на оформлення субсидій віднині матимуть також особи, які не зареєстровані у житловому помешканні, але орендують його і сплачують вартість житлово-комунальних послуг на підставі письмової угоди найму чи оренди житла. Щоправда, остаточно процедуру надання пільг цій категорії населення ще узгоджують у міністерстві.

В усякому разі, чиновники обіцяють, що ретельно розрахують потреби людини та можливості сплачувати за послуги. А це означає, що відбудеться перехід на адресне надання державної допомоги. Для цього соціальний працівник має прийти у кожну родину, обстежити умови її проживання і визначити фактичні,

реальні можливості користування тією чи іншою послугою. Обов'язковий розмір платежу розраховуватиметься в кожному випадку індивідуально і залежатиме тільки від доходів сім'ї. При цьому враховуватимуться реальні доходи, а не нараховані.

ПІДВОДНІ КАМЕНІ НОВАЦІЇ

Експерти доволі прискіпливо вивчають «революційний» підхід до отримання субсидій і вже уявляють підводні камені «спрощеного» порядку. Насамперед – зниження нормативів споживання послуг ЖКГ зменшує базу нарахування субсидії. Суттєво зменшено норми споживання природного газу чи води. Напри-

КОМЕНТУЄ СЕРГІЙ КОНДРЮК, ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФСПЛОК УКРАЇНИ

Слід зазначити три принципові позиції профспілок щодо запровадження нової системи житлових субсидій. Перше. Безперечно, держава зобов'язана допомагати бідним громадянам (щоправда, їх сором'язливо називають малозабезпеченими) сплачувати за житлово-комунальні послуги, вартість яких зростає у рази. Друге. По суті, державна допомога є

самообманом. Бо ті самі бідні наповнюють державний бюджет своїми податками, що платять у державну скарбницю з кожної гривні своєї зарплати, з кожного оплаченого товару і послуги. І в цьому маємо велику несправедливість, адже часто податків, які надходять до бюджету від багатіїв, в десятки разів менше, ніж сплачують пересічні українці.

Третє. Теперішні урядові керманічі, визнавши, що за державною допомогою звернуться 4 мільйони родин, фактично легалізували результат своєї антисоціальної політики. Йдеться про

те, що бідняки та злидні – це норма не тільки для пенсіонерів, а й для значної кількості працюючих українців. Недолуга економічно шкідлива та соціально вибухова позиція урядовців (борімося з кризою шляхом застосування політики використання дешевої злидненої робочої сили), ще більше загрожують країну в економічний колапс. Тільки підвищення зарплат і пенсій має бути цивілізованим методом, за яким здійснюватиметься своєчасна та повна оплата житлово-комунальних послуг. Громадяни, які чесно щоденно виконують свою роботу, а також ветерани,

які сумлінно легально працюють заради трудової пенсії, в жодному разі не мають потрапляти до категорії бідних. Їх не можна принижувати необхідністю йти за допомогою до держави. Час реалізувати вимоги Революції Гідності щодо гідного ставлення до легальних працівників та ветеранів праці. Першим кроком для цього має стати додаткове підвищення мінімальної зарплати з 1 липня цього року на рівень не менший, ніж інфляційне знецінення, яке відбулося останнім часом.

ЗУСТРІЧ

ПРОДОВЖУЄМО ПРАВОЗАХИСНУ СПІВПРАЦЮ В ОНОВЛЕНОМУ ФОРМАТІ

У рамках реорганізації системи державного управління Постановою Кабінету Міністрів України від 8 квітня 2014 року № 442 об'єднано Державну службу праці й Державну службу гірничого нагляду та промислової безпеки України.

Протягом 10 місяців сторони соціального діалогу працювали над підготовкою Положення про нову об'єднану Державну службу України з питань праці, в якому після тривалих дискусій відновлено обмежені раніше повноваження органів державного нагляду в сфері праці, передусім вільного доступу до виробничих, службових, адміністративних приміщень і об'єктів виробництва та проведення перевірок відповідно до вимог закону без попереднього повідомлення, в будь-яку робочу годину доби фізичних та юридичних осіб, які використовують найману працю. Це відповідає нормам ратифікованих Україною конвенцій № 81 та № 129 МОП про інспекцію праці. Положення затверджено Постановою Уряду від 11 лютого 2015 року № 96 з урахуванням позиції профспілок.

За ініціативою Федерації профспілок України 31 березня відбулася консультативна зустріч групи профспілкових лідерів Спільного представницького органу всеукраїнських профспілкових об'єднань з керівництвом служби. Сторона Держпраці була представлена головою Романом Чернегом, заступником голови Держгірпромнагляду Степаном Дунасом, фахівцями відомства.

З боку профспілок участь у заході взяли заступник Голови ФПУ Сергій Українець, перший заступник голови Профспілки працівників вугільної промисловості України Валерій Мамченко, заступник голови Профспілки трудящих металургійної і гірничодобувної промисловості України Олександр Рябко, перший заступник голови Профспілки залізничників та транспортних будівельників України Михайло Сенчак, керівник департаменту охорони праці ФПУ

Юрій Андрієвський, заступник керівника департаменту правового захисту ФПУ Ірина Сидоряк.

У ході обміну думками профспілковці висловили глибоку стурбованість ситуацією, що склалася в Україні щодо порушення трудових прав працівників. На сьогодні, за даними державних органів, поза захисною дією трудового законодавства перебувають 4,5 млн громадян, праця яких використовується без оформлення трудових відносин.

Трудові договори підмінюються сурогатними формами, такими як цивільно-правові угоди, оформлення працівників суб'єктами підприємницької діяльності, застосування аутсорсингу. Близько 200 млрд грн заробітної плати виплачується нелегально без сплати податку та єдиного соціального внеску, втричі зростає заборгованість із заробітної плати. Масово приховуються факти виробничого травматизму, в 2014 році вперше за останній час через обмеження перевірок зростає кількість виробничих травм із смертельним наслідком.

Наведені дані свідчать про стрімке погіршення ситуації у сфері праці, потрібні активні спільні заходи державних органів, профспілок, інших представників профспілок, інших представників профспілкових організацій з охорони праці й т. ін. Сторони наголосили на необхідності тісної співпраці органів державного нагляду та профспілкових організацій, особливо на рівні трудових колективів, для гарантованого забезпечення законних трудових прав, збереження життя і здоров'я працівників під час виконання трудових обов'язків.

Насамкінець Роман Чернега зазначив: «Впевнений, що спільними зусиллями ми налагодимо ефективний механізм роботи. Основне завдання для нас сьогодні – щоб наша робота полегшила трудову діяльність згідно з нормами чинного законодавства та захистила пересічного громадянина України на робочому місці».

Учасники зустрічі домовилися про підготовку Угоди про співпрацю та створення спільної робочої групи для розробки пропозицій Уряду з нагальних питань.

Інформаційно-аналітичний центр ФПУ

Учасники заходу обговорили низку актуальних питань, зокрема щодо координації державного нагляду і громадського контролю профспілок у сфері праці й охорони праці, необхідності оновлення Угоди про співробіт-

ництво між Держпраці і ФПУ, перспектив забезпечення діяльності органів служби в повній відповідності до норм конвенцій № 81 і № 129 МОП, участі представників профспілок у роботі дорадчих органів Держпраці, координації інформаційної роботи та сприяння навчання інспекторів праці профспілок, інших представників профспілкових організацій з охорони праці й т. ін. Сторони наголосили на необхідності тісної співпраці органів державного нагляду та профспілкових організацій, особливо на рівні трудових колективів, для гарантованого забезпечення законних трудових прав, збереження життя і здоров'я працівників під час виконання трудових обов'язків.

Учасники зустрічі домовилися про підготовку Угоди про співпрацю та створення спільної робочої групи для розробки пропозицій Уряду з нагальних питань.

Інформаційно-аналітичний центр ФПУ

КОНКУРС

ОХОРОНА ПРАЦІ ОЧИМА ДІТЕЙ ЧЕРНІГІВЩИНИ

Дитяча творчість може стати не тільки простором для втілення оригінальних мистецьких ідей, а й дієвим механізмом профілактики травматизму та виховання культури безпечної праці на виробництвах у підростаючого покоління.

Віталій КОПИШ

Ще переконливо демонструє Всеукраїнський конкурс дитячого малюнка «Охорона праці очима дітей», що вже на один рік користується неабиякою популярністю серед учнівської молоді Чернігівщини. 27 березня в Навчально-методичному центрі профспілок було оголошено результати чергового творчого змагання. Члени оргкомітету відібрали найкращі дитячі роботи та спільним рішенням визначили імена переможців обласного етапу конкурсу в кожній віковій категорії. Активну участь у творчих змаганнях взяли учні

загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів у трьох вікових категоріях, переможцями в яких стали: – перша група: автори робіт віком від 6 до 10 років (Ігор Доценко, 9 років, Чернігівська спеціалізована ЗОШ I ступеня № 36, назва малюнка «Як розбити яєчко і вжити»); – друга група: автори робіт віком від 11 до 14 років (Лілія Гаєва, 13 років, ЗНЗ № 29 м. Чернігова, назва малюнка «Праця хлібороба поважай, правила безпеки знай»); – третя група: автори робіт віком від 15 до 18 років (Валерія Луговська, 15 років, ЗОШ № 20 м. Чернігова, назва малюнка «Дари людям»).

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

З ТУРБОТОЮ ПРО ТРУДОВІ КОЛЕКТИВИ

Небагато підприємств сьогодні можуть похвалитися своєчасною виплатою заробітної плати, пільговим харчуванням і відпочинком, безкоштовним лікуванням співробітників та активною культурно-масовою діяльністю. Усе це працює та виконується на харківському заводі «Електроважмаш».

Вікторія ЗОВА

м. Харків

Днями відбулася конференція трудового колективу заводу з підбиття підсумків виконання колективного договору в 2014 році й укладення нового на 2015–2017 роки. Як зазначив директор заводу Володимир Глушак, «керівництво та профспілковий комітет працюють з повною віддачею сил, щоб наше підприємство могло розвиватися й далі». За словами директора, незважаючи на складну економічну ситуацію в країні, на заводі вона стабільна, збільшується кількість замовлень та контрактів, і з 1 квітня в основних цехах буде повноцінний робочий тиждень. Голова профкому заводу Василь Канунніков зауважив, що в новому колективному договорі, як і попередньому, який визнаний кращим серед підприємств машинобудування в Україні, збережено всю соціальну програму. Це пільгове оздоровлення та санаторне лікування працівників, пільгове харчування, культурно-масова та спортивна робота. Він також підкреслив, що зарплата на «Електроважмаші» виплачується вчасно і

стабільно, в той час як на багатьох підприємствах Харківської області існує заборгованість. «Всі розділи колективного договору виконуються, і керівництво підприємства не боїться брати на себе відповідальність за добробут робітників і виконувати всі соціальні зобов'язання», – додав Василь Канунніков. Директор заводу повідомив, що адміністрація та профорганізація «Електроважмашу» продовжують піклуватися про пільговий відпочинок трудящих. Так, у 2015 році працівники підприємства та їхні діти зможуть відпочити на базис Азовського і Чорного морів за цінами 2014 року. Минулоріч кожен п'ятий електроважмашівець і діти працівників оздоровилися на морі та в дитячих таборах. Невипадково первинку заводу «Електроважмаш» було відзначено грамотами «Краще оздоровлення дітей у 2014 році» від Федерації профспілок України й Об'єднання профспілок Харківської області. На заводі також існує традиція заохочувати кращих працівників, присвоюючи їм звання «Кращий працівник року» та «Почесний електроважмашівець» із виплатою грошових винагород. На підприємстві мотивують персонал і не забувають про його ветеранів.

Близько 200 млрд грн

ЗАРПЛАТИ ВИПЛАЧУЄТЬСЯ НЕЛЕГАЛЬНО БЕЗ СПЛАТИ ПОДАТКУ ТА ЄСВ

КИЇВ | СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ

ГОЛОВНИЙ ПРІОРИТЕТ – ПРАВА ТА ІНТЕРЕСИ ЛЮДЕЙ

Питання захисту соціально незахищених верств населення через підвищення ціни на хліб, погашення заборгованості із зарплати працівникам підпорядкованих підприємств Управління ритуальних послуг Департаменту житлово-комунальної структури Київської міської державної адміністрації, а також робота в поточному році обговорювалися під час засідання Київської міської тресторонньої соціально-економічної ради.

Тетяна РУБАН
«ПВ»

У засіданні взяли участь голова Спільного представницького органу від Федерації роботодавців м. Києва Віталій Майко, заступник голови Київської міської державної адміністрації Михайло Радучків, заступник голови Київської міської ради профспілок Володимир Рижих, представники влади та роботодавців, голови міських галузевих профспілок і первинних профорганізацій.

Провів засідання заступник голови КМДА Михайло Радучків.

Засідання розпочалося виступом заступника голови міськпрофради Володимира Рижих. Він довів до відома присутніх план роботи КМТСЕР на 2015 рік, який вони затвердили. З інформацією про перспективи виробництва та місця реалізації соціальних сортів хліба на території м. Києва виступила начальник Головного управління внутрішньої торгівлі та побутового обслуговування населення КМДА Оксана Шрамченко, яка до-

кладно розповіла про регулювання ціни на хлібобулочні вироби.

У ході дискусії учасники засідання обговорили варіанти вирішення проблем, що будуть найменш болючими для громадян, особливо соціально незахищених, через підвищення ціни на хліб. Так, з метою підтримки таких людей було проведено інвестиційний конкурс із створення 200 об'єктів роздрібною торгівлі хлібом і хлібобулочними виробами, що користуються найвищим споживчим попитом у столиці. На сьогодні в м. Києві функціонують 6 об'єктів роздрібною торгівлі «соціальним хлібом», протягом безрешного поточного року планується відкриття ще 10 торгових точок.

Значна увага на засіданні приділялася питанню економічного стану підприємств та забезпечення виплати зарплати працівникам підпорядкованих підприємств Управління ритуальних послуг Департаменту житлово-комунальної інфраструктури КМДА. Зокрема, в своєму виступі керівник управління Микола Бабій поінформував членів ради про критичну ситуацію із затримкою виплати зарплати працівникам Київського комунального підприємства № 2737, внаслідок чого утворилася багатомісячна заборгованість. На 16.03.2015 вона становила 579,2 тис. грн за період із жовтня 2014 до лютого 2015 років. Відсутність платежів замовників за виконані роботи та надані послуги, невчасне фінансування робіт і послуг за бюджетні кошти стримують вирішення проблеми, що призвело до соціальної напруги в інших

комунальних підприємствах у сфері надання ритуальних послуг.

Виступаючи на засіданні, голова Київської міської профспілки працівників житлово-комунального господарства та сфери послуг Тамара Костюк та голова профкому КП КК АТП № 2737 Віктор Збунь звернулися до представників влади з проханням застосувати адміністративні важелі впливу та вирішити питання погашення боргів підприємству. У ході обговорення сторони визначили можливі шляхи для регулювання ситуації.

Підсумком засідання КТСЕР стало ухвалення низки рішень щодо визначення шляхів, механізмів і способів розв'язання проблемних питань, зокрема:

– Сторонам у найкоротший термін провести роз'яснювальну роботу серед мешканців м. Києва щодо переліку кіосків з реалізації хліба простої репертури із зазначенням адреси їх розташування.

– Управлінню ритуальних послуг Департаменту житлово-комунальної інфраструктури спільно з керівництвом КП КК АТП № 2737 скласти графік погашення заборгованості із виплати зарплати на 2015 рік.

– Стороні виконавчого органу Київської міської ради (КМДА) за участю сторони профспілок організувати зустріч із представниками трудових колективів підприємств, підпорядкованих Управлінню ритуальних послуг Департаменту житлово-комунальної інфраструктури, для обговорення нагальних питань подальшої роботи підприємств галузі.

ЧЕРКАЩИНА

СПІЛЬНО ВИРІШУВАТИ ПРОБЛЕМИ

На Черкащині відбулося засідання територіальної тресторонньої соціально-економічної ради, на якому було затверджено регламент роботи, черговість головування в ТТСЕР, а також обговорено питання виплати заборгованої зарплати в області.

Так, у 2015 році ТТСЕР очолюватиме голова облдержадміністрації Юрій Ткаченко, у 2016-му – голова Федерації профспілок Черкаської області Петро Шевченко, а в 2017-му – голова Черкаського обласного об'єднання організацій роботодавців Борис Райков. Заступник голови облдержадміністрації Віталій Коваль, який головував на засіданні,

наголосив, що підписана в грудні трестороння угода приносить конкретні результати. Приміром, влада та профспілки спільно вирішували проблеми Смілянського електромеханічного заводу, де була дуже напружена ситуація. Завдяки порозумінню між власниками, адміністрацією, профспілками та колективом вдалося зменшити борги із зарплати з 1 млн 400

тис. (станом на 1 січня) до менш ніж 400 тис. грн. Підприємство отримало замовлення на ремонт двигунів для залізничного транспорту. Голова ФПО Петро Шевченко зупинився на проблемах ДП «Черкаський облводотор». Заборгованість із зарплати на цьому підприємстві становить 1 млн 460 тис. грн. У зв'язку з відсутністю фінансування галузі підприємству необхідна підтримка на державному рівні. – Справді, діалог можливий, – підтвердив голова Черкаського обласного об'єднання організацій роботодавців Борис Райков. – На Смілянському електромеханічному заводі найближчим часом буде знайдено можливість ліквідувати решту

заборгованості із зарплати. Та найголовніше – отримати замовлення, щоб унікальна продукція заводу була затребувана в Україні. Думаю, спільними зусиллями ми зможемо розв'язати цю проблему. Учасники засідання ТТСЕР домовилися в двотижневий термін проаналізувати роботу економічно активних підприємств області, де існує заборгованість із зарплати, і направити звернення та пропозиції Уряду щодо відновлення роботи підприємств області, фінансування санаторно-курортного лікування застрахованих осіб, виділення коштів на часткове фінансування дитячого оздоровлення влітку 2015 року.

ЗАКАРПАТТЯ | КРУГЛИЙ СТИЛ

ПРОФСПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ КУЛЬТУРИ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Прийняття Верховною Радою України Державного бюджету України на 2015 рік, внесення до нього змін і доповнень, урядові ініціативи, що обмежують права працівників бюджетної сфери, спонукають Профспілку працівників культури України не гаючи часу активно сприяти мінімізації наслідків скорочення соціальних стандартів і виліт, що викликають стурбованість спілчан.

Сергій БАРАНЧИКОВ
Фото автора

Оскільки профспілка працівників культури – багатогалузева, об'єднує працівників клубних і бібліотечних, театрально-видовищних закладів, засобів масової інформації, фізкультури і спорту, туризму, навчальних закладів культури і мистецтва, з усіх цих напрямків визначені пріоритети її діяльності із захисту прав та інтересів трудящих.

З ініціативи галузевої профспілки в м. Мукачеві відбулося засідання круглого столу на тему «Профспілка працівників культури – 2015: реалії і перспективи», учасниками якого були керівники установ культури, профспілкові працівники й активісти галузей культури Закарпатської та Вінницької областей. Відкриваючи засідання, голова ЦК профспілки Людмила Перелігіна зосередила увагу присутніх на питанні соціального захисту працівників галузей культури. Своєю чіткою позицією щодо захисту спілчан профспілковий лідер галузі аргументовано доводила на зустрічах з керівниками міністерств, які є партнерами профспілки на засадах соціального діалогу, у відповідних комітетах Верховної Ради України. Цілу низку пропозицій профспілки вже враховано.

Оскільки галузева профспілка завжди радиться із спілчанами, корисною та взаємозацікавленою була фахова дискусія на засіданні круглого сто-

лу. Начальник управління культури Закарпатської облдержадміністрації Юрій Глеба, голови обласних профспілкових організацій працівників культури Закарпатської і Вінницької областей Наталія Товтін і Тетяна Побережна зупинилися на питаннях реформування галузі в двох регіонах і спільних діях щодо упередження проблем, пов'язаних з цим процесом. Питання, пов'язані з негативними наслідками реформування Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, порушив голова Закарпатської облпрофради Іван Король. На проблемно-навчальних зустрічах з керівниками галузей культури та мистецтва Олесь Глуханич, начальник відділу культури і туризму Ужгородської РДА Леонтій Ленарт, директор Ужгородської СДЮШОР «Карпати» Вікторія Гойс-Шайбакова, голова профкому Закарпатської ОДТРК Олена Адамчук-Тошко, інші профактивісти Закарпаття та Вінниччини. Підсумовуючи фахову дискусію, Людмила Перелігіна наголосила, що цікаві й актуальні пропозиції круглого столу ЦК Профспілки працівників культури України використовуватиме в ході соціального діалогу на рівні Уряду, відповідних міністерств, а також у комітетах Верховної Ради, на зустрічах з народними депутатами України.

НОВЕ В ЗАКОНОДАВСТВІ

ЯК ОТРИМАТИ ЖИТЛОВУ СУБСИДІЮ?

? У зв'язку з новими змінами в законодавстві, хто має право на отримання субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг? На які послуги поширюється соціальна допомога та на який термін вона видається?

З 1 травня 2015 року спрощено систему надання державної соціальної допомоги – щомісячної адресної безготівкової субсидії. Скасовано майже всі обмеження щодо майнового статусу отримувача, крім здійснення одноразової покупки на 50 тис. грн. Право на отримання житлових субсидій мають сім'ї, у яких розмір плати за житлово-комунальні послуги в межах норм споживання з урахуванням пільг перевищує обсяг визначеного Кабінетом Міністрів України обов'язкового відсотка платежу (розраховується індивідуально для кожної сім'ї).

Отже, з 1 травня 2015 року оформити субсидію можна на підставі лише двох спрощених документів: заяви та декларації про доходи. При цьому подати документи на оформлення потрібно лише один раз – надалі субсидія автоматично продовжуватиметься до зміни фінансового стану сім'ї. Відправити їх до Управління праці і соціального захисту населення можна поштою. Перевірятимуть дані Пенсійний фонд і Державна фіскальна служба.

Обов'язковий відсоток платежу розраховується індивідуально для кожної сім'ї за встановленою формулою і залежить виключно від доходів сім'ї:

- середньомісячний дохід на одну особу за попередні 6 місяців ділиться на прожитковий мінімум на одну особу (в 2014 році – 1176 грн);
 - результат ділиться на базовий коефіцієнт 2;
 - отримана цифра помножується на базовий коефіцієнт 15%.
- Коефіцієнти 2 і 15 відповідають наступному алгоритму: коли при середньомісячному доході у розмірі двох прожиткових мінімумів на особу сім'я платить за житлово-комунальні послуги 15% свого доходу. Після цього розраховується розмір обов'язкового платежу: обов'язковий відсоток платежу помножують на середньомісячний сукупний дохід домогосподарства.

ЯК ПРОВОДИТЬСЯ РОЗРАХУНОК РОЗМІРУ СУБСИДІЇ?

При розрахунку розміру субсидії, від розміру плати за житлово-комунальні послуги в межах соціальних нормативів потрібно відняти розмір обов'язкового платежу, а також розмір пільги за її наявності. Знаючи дохід своєї сім'ї, ви можете са-

Якщо споживач використовує менше, ніж встановлено соціальним нормативом, гроші не повертаються до органу соціального захисту, а залишаються на його рахунок. З їхньою допомогою родина зможе заплатити за комунальні послуги в майбутньому. За надлишки площі і використаних комунальних послуг необхідно сплачувати повну вартість послуг.

бування в армії, місяця позбавлення волі тощо);

- Договір найму (оренди) житла, якщо ви не власник особового рахунку, а орендар помешкання.

НА ЯКИЙ ТЕРМІН НАДАЄТЬСЯ СУБСИДІЯ?

З 1 травня 2015 року житлова субсидія призначається на 12 місяців. Субсидія для придбання скрапленого

Право на отримання житлових субсидій мають сім'ї, у яких розмір плати за житлово-комунальні послуги в межах норм споживання з урахуванням пільг перевищує обсяг визначеного Урядом обов'язкового відсотка платежу.

можливо розрахувати розмір обов'язкового платежу й орієнтовний розмір субсидії.

Згідно з програмою житлових субсидій, держава відшкодовує витрати на оплату користування житлом або його утримання та комунальних послуг: водо-, тепло- та газопостачання, водовідведення, електроенергію, вивезення побутового сміття та рідких нечистот.

Окрім цього, для сімей, які використовують для опалення тверде паливо, а для приготування їжі скраплені газ, передбачено надання субсидії для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пального побутового палива. З 1 жовтня 2014 року субсидія призначається з урахуванням єдиних для всієї України соціальних норм житла та нормативів споживання житлово-комунальних послуг.

Особа, яка зареєстрована у житловому приміщенні і на яку відкрито особовий рахунок на оплату житлово-комунальних послуг, має звернутися до органу соціального захисту населення за місцем реєстрації.

У сільській місцевості приймання заяв з необхідними документами здійснюють уповноважені особи, які визначаються виконавчими органами сільських і селищних рад.

При цьому подаються наступні документи:

- Заява про призначення житлової субсидії у спрощеному вигляді;
- Декларація про доходи і майновий стан осіб, зареєстрованих у житловому приміщенні, які фактично там проживають. У разі не проживання зареєстрованої особи необхідно надати документ, що підтверджує її місце перебування (довге відрядження, пере-

газу, твердого та рідкого пального побутового палива призначається один раз на календарний рік.

Житлова субсидія надається на безповоротній основі. Її отримання не пов'язане із зміною форми власності житла і не тягне за собою такої зміни. Але якщо перевіряючі органи знайдуть неправдиві дані, то громадянин мусить компенсувати субсидію в подвійному розмірі.

Для одержання житлової субсидії сім'я має сплачувати свою частину платежу за послуги, в іншому випадку надання субсидії припиняється.

Якщо на момент підвищення тарифів або зміни розміру обов'язкового платежу родина вже користується житловою субсидією, звертається до органів соціального захисту не потрібно. Субсидія буде перерахована автоматично.

ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

ЯК ВІДКЛИКАТИ ЗАЯВУ ПРО ЗВІЛЬНЕННЯ?

? Чоловік подав заяву про розірвання трудового договору, але через сімейні обставини звільнятися передумав. Яким чином можна відкликати раніше подану заяву?

Якщо працівник після закінчення строку попередження про звільнення не залишив роботи і не вимагає розірвання трудового договору, роботодавець не вправі звільнити його за поданою раніше заявою (частина друга ст. 38 КЗпП). Якщо згідно з наказом про звільнення працівника в останній день його роботи з ним був проведений розрахунок і видана належним чином трудова книжка, але наступного дня працівник знову вийшов на роботу та наполягає на скасуванні наказу про звільнення, роботодавець повинен скасувати наказ та анулювати запис про звільнення в трудовій книжці, оскільки працівник фактично не залишив роботи (окрім випадку, коли на робоче місце (чи посаду) запрошено іншого працівника, якому відповідно до законодавства не може бути відмовлено в укладенні трудового договору). У разі одночасного подання працівником заяви про звільнення за власним бажанням і заяви про надання невикористаної відпустки або її частини (при цьому день звільнення буде поза межами двотижневого строку попередження), працівник має право повернутися на роботу і відкликати заяву про звільнення лише протягом строку попередження. Якщо цей строк закінчився і подана заява про звільнення не скасована, працівник уважається таким, що залишив роботу і втратив право на повернення після закінчення відпустки. У цьому випадку можливо видати працівникові трудову книжку та провести з ним розрахунок не в останній день відпустки, а в останній день роботи.

УВАГА, ВОДІЇ!

ТРИВАЮТЬ ВЕСНЯНІ ШКІЛЬНІ КАНІКУЛИ

Державтоінспекція Печерського району м. Києва нагадує водіям, що тривають весняні шкільні канікули, тож діти більше часу проводять на вулиці:

«Шановні водії, будьте дуже уважні при проїзді пішоходних переходів у місяць можливої появи дітей, заздалегідь знижуйте швидкість, не об'їжджайте транспорт, що зупинився перед «зеброю», зупиніться та пропустіть дітей, які переходять дорогу. Зверніть увагу, що переважно в період сутінку або темний час доби під колесами автобусів трапляються пішоходи». Слід звернути увагу, що значна кількість ДТП трапляється саме з вини водіїв. Лише в деяких випадках діти потрапляють в автопригоди через власну необережність.

ДАІ Печерського району також наголошує, що погана видимість та нехтування учасниками дорожнього руху правилами безпеки на дорозі нерідко стають причинами дорожньо-транспортних пригод. Саме для того, щоб водії могли вчасно помітити пішоходів на дорозі, Державтоінспекція радить таким учасникам дорожнього руху мати на одязі світлоповертаючі елементи. Це зменшить ризик потрапити в небезпеку на дорозі. Особливо важливо забезпечити таким одягом дітей.

Батькам маленьких учасників дорожнього руху необхідно прищеплювати дітям навички дотримання Правил дорожнього руху. Адже найкращий спосіб виховання – це приклад дорослих. Тому навіть якщо й поспішаєте, не порушуйте правил, особливо в присутності дітей. Нагадайте дітям, що вони повинні рухатися тротуарами, пішоходними доріжками та переходити проїзну частину тільки в установлених місцях.

За інформацією Управління ДАІ м. Києва

Святою водою кропили не лише вербу, а й прихожан. Декому дісталось з голови до ніг

Відвідувачів більше, ніж квітів

Неймовірна краса

Насичені весняні вихідні

Вербна неділя в храмі

Кирило ЛАТИШЕВ, «ПВ»
Фото автора

Без сумніву – весна прийшла, і навіть невисокі показники термометра сповна компенсуються ясним сонячним небом. Усіх тягне на прогулянки, в цікаві місця, парки, сквери, до лісу. На радість усім минула неділя виявилася насиченою цікавими подіями, різноманітними фестивалями, виставками та святами. Обирати було з чого. Так, для тих, хто любить квіти, у Зоологічному музеї тривала виставка фіалок, на якій було представлено понад 1000 сортів цих неймовірної краси квітів, а також інших кімнатних рослин. Гості виставки мали змогу отримати кваліфіковану консультацію про особливості догляду та вирощування фіалок, придбати улюблені квіти або просто помилуватися ними.

Також минулої неділі православні християни святкували Вербну неділю. Це свято належить до дванадцяти найбільших у році. За тиждень до Пасхи у храмах з давніх-давен урочисто освячують вербове гілля, навіть дозволяється трохи послабити піст і вживати рибу. Тож чимало охочих прийшли у храми, залюбки підставляли обличчя під бризки святої води під час освячення верби, надто малеча, якій особливо подобається цей ритуал.

Ті, хто полюбують не лише смачно попоїсти, а й цікаво провести час і більше дізнатися про здоровий спосіб життя, відвідали фестиваль здоров'я Best Food Fest & Health. Присутнім було презентовано еко-новинки, дегустації, вони мали змогу дістати безкоштовні консультації фахівців з правильного харчування, взяти участь у навчальних майстер-класах щодо здорового способу життя тощо. У рамках заходу проводився ярмарок фермерських продуктів та частування здоровою їжею. На фестивалі також діяла спортивна зона, де кожен міг позайматися спортом і проконсультуватися з фахівцем, зона превентивної медицини, а на радість найменших відвідувачів організатори заходу облаштували для них дитячий майданчик.

Загалом вихідні видалися насиченими та цікавими, а головне – було з чого обирати, куди можна піти та цікаво провести час. На усіх заходах було доволі велелюдно, українцям та гостям столиці не сидіться вдома, люди прагнуть позитивних емоцій та нових вражень. Сподіваюся, що цікаві уїк-енди триватимуть і надалі.

Лекції з правильного харчування та здорового способу життя

Вправи для душі та тіла

Чудовий рекламний хід. Спрацює!

Масажні крісла приємно розслаблюють і заколискують

Витримати шалений день вдалося не всім

РОДИНКА ТИХОГО ОКЕАНУ

У центрі Тихого океану є невеличка острівна держава – Ніуе (наголос на передостанньому складі). Таку ж назву, що в перекладі означає «ось кокосова пальма», має й сам острів. Для європейців його відкрив 1774 року знаменитий британський мореплавець Джеймс Кук і назвав цю землю «Острів дикунів», з чого

зрозуміло, що туземці доволі ворожо зустріли непроханих гостей. Однак найдивніша назва острова – Нуку-ту-таха, котру можна перекласти з ніуеанської мови, як «самотній острів» і яка, за місцевими легендами, належить справжньому першовідкривачеві на ім'я Хуанакі. Були й інші

історичні назви цієї землі, приміром, «Острів без фруктів». Однак усі вони вийшли з ужитку й трапляються хіба що в місцевих перекладах і піснях.

Але європейці про виявлені тихоокеанські острови не забули, і 1900 року Ніуе став протекторатом Британської імперії. З іншого боку, на нього претендувала й Нова Зеландія. Врешті-решт, у середині 70-х років минулого століття Ніуе став самоврядною держа-

вою – у співдружності з Новою Зеландією. Населення там усього приблизно 1700 людей, і столиця – селище Алофі (Алофіс). Проте ця держава нині – член Південнотихоокеанської комісії й Форуму Тихоокеанських островів. А за свідченням coin hobby.ru, Ніуе, яка з 1967 року ввела в обіг новозеландський долар, є одним з великих офшорних центрів Тихоокеанського регіону, й тому тут добре розвинені банківська діяльність і робота з безго-

товітними платіжними засобами. Крім того, на території Ніуе не стягуються ні податок з продажу, ані ПДВ. Казначейство держави часом випускає в обіг особливі ювілейні монети, котрі, хоч і мають реальний номінал, усе ж являють собою радше предмети колекціонування, аніж платіжний засіб. Адже на таких монетах зображено, до прикладу, героїв Волта Діснея та Зоряних воєн, комах і метеликів тощо (infoniac.ru).

НАВКОЛО СВІТУ З ГУМОРОМ

ДИВА Й ДИВАКИ

Тетяна МОРГУН

спеціально для «ПВ»

Мандруючи – нехай і уявно – країнами й континентами, переконаєшся, що в багатьох із них, навіть висококультурних і цивілізованих, ухвалено й діють часом кумедні, а подекуди й дивні закони та правила. Й законотворчі громадяни справді намагаються дотримуватися вноормованого способу поведінки. Серед доволі смішних законів у різних країнах є, до прикладу, такі.

США. У штаті Флорида розведеним жінкам, а також і вдовам, заборонено стрибати з парашутом у неділю вдень. А в штаті Айова чоловік із вусами не має права прилюдно цілувати жінку.

Австралія. У штаті Вікторія на південному заході країни суворо заборонено замінювати електролампочку, якщо людина не є кваліфікованим електриком.

Франція. Тут заборонено саджати чи паркувати літаючі тарілки у виноградниках – причому по всій території країни. А володарі свиней не мають права назвати порося Наполеоном. Незаконно також брати шлюб з... небіжчиком.

Швейцарія. Громадянам заборонено змивати воду в туалет після 22-ї години вечора.

У Самоа є незаконним забувати день народження власної дружини.

У місті Нонулу на Гавайях закон забороняє голосно співати після заходу сонця.

А ось і дивні, з нашого погляду, закони, проте, оскільки ухвалені, громадяни відповідної країни мусять неухильно їх дотримуватися.

Китай. Закон дозволяє вступати до університету лише «розумово розвиненим людям».

Індія. В деяких регіонах країни чоловік, який має борги й не встигає вчасно розрахуватися, може запропонувати кредиторі власну дружину, аж поки не збере потрібної суми грошей.

Бангладеш. Якщо підліток віком від 15 років і старше користується під час іспиту шпаргалкою, його заарештовують.

Саудівська Аравія. Тут за законом жінка не має права водити автомобіль.

Тайланд. Місцевий закон забороняє наступати на гроші. Також протизаконно виходити з дому без нижньої білизни.

Велика Британія. Закон забороняє вмирати у приміщенні Парламенту. Державною зрадою вважається наклеєна догори ногами марка із зображенням королеви.

Ізраїль. Можуть притягати до відповідальності за колапсання в носі у неділю.

Сінгапур. Закон забороняє жуйку, за її продавання карають штрафом у 1 тис. доларів.

Греція. Кожен, хто бажає одружитися, повинен вмістити оголошення про шлюб у газеті або на дошці об'яв міської адміністрації.

Мабуть, найкумедніше з усього цього те, що отакий список по різних країнах можна продовжувати нескінченно! Чого варті «зигзаги» законодавства лише в Америці й Великобританії! Втім, судячи з незабагатої світової «колекції законодавчих дивацтв», пасти задніх не хоче ніхто...

ХРИСТІЯНСЬКІ ТРАДИЦІЇ | ВЕЛИКДЕНЬ

МОВ СОНЦЕ НАД ЗІРКАМИ

Тетяна МОРГУН

спеціально для «ПВ»

«Пасха вивищується над іншими святами, як-от Сонце над зірками», – навчає святий Григорій Богослов. Йдеться, як відомо, про найдивніше – і найголовніше – християнське свято річного богослужіння. Щодо конкретного дня святкування Пасхи (Великоддя), то він щороку вираховується за місячно-сонячним календарем – неділя після першого повного місяця, що настає не раніше весняного рівнодення, і через це є таким святом, що переходить (тобто змінює дату).

Як влучно зауважують духовні батьки-наставники, при тому, що зміст Великоддя, здавалося б, є вичинним, зрозумілим і прозорим, досвід, на жаль, свідчить про інше. Так, скажімо, один із них наводить характерні приклади (azbyka.ru/paska). Проводячи урок в одній православній гімназії та бажаючи виявити рівень обізнаності дітей, духовна особа запитує їх: «Як святкували Пасху Христос і апостоли?». Відповідь була «резонанс»: «Вони їли паски й фарбовані яйця!» й т.ін.

Так, сам по собі обряд дуже гарний – Всенощна, нічний хресний хід зі свічками, радісні піснеспіви, взаємні цілування й привітання: «Христос воскрес!» – «Воістину воскрес!»). Нерешті, пішше застїлля, знайомі з дитинства пречудові смачні та яскраві страви! Все це так звично, що здається ніби само собою зрозумілим. Але ж то лише зовнішні атрибути свята. Й ніде правди діти, не так уже багато

й дорослих достоту знають, сказати б, «великодній урок»: приміром, який зв'язок між єврейською та християнською Пасхою, чому так схожі назви? Чому Спаситель мав неодмінно померти й воскреснути? Чому саме в такий трагічний спосіб люди дістали Новий Заповіт? Чому належить так наповнено й суворо готувати себе до Світлого Христового Воскресіння? У чому полягає зміст символіки християнського великоднього богослужіння, святкових обрядів?

Зрештою, такі й подібні запитання, як-то кажуть, – на поверхні, додуматися до них зовсім нескладно, а відтак і знайти певні, переконливі відповіді. Проте переважна більшість вірян, поза сумнівом, добре

го тижня. Утім, знову ж таки, люди церкви знають, що вшанування цього найвеличнішого із свят триває 40 днів (у пам'ять 40 днів перебування на землі Воскреслого Господа) й завершується урочистим богослужінням напередодні свята Вознесіння, тим часом як жодна інша християнська урочистість не святкується більше 14 днів.

«І якщо ми в цьому лише житті покладаємося на Христа, то ми нещасніші за всіх людей».

Перше послання апостола Павла до коринтян (15:19)

знають історію цього найдавнішого свята, знають правильні відповіді на численні «чому» і «як».

При всьому тому, як зауважує те саме джерело, радісні привітання для багатьох завершуються вже на третій день або в кінці Великодньо-

З іншого боку, традиції святкування у всіх свої, тобто кожен народ у християнській ойкумені напрацював власні характерні ознаки відзначення світлого свята Воскресіння Господнього. Як святкують в Україні, ми, безперечно, знаємо.

ВЕЛИКДЕНЬ У СВІТІ

У Франції повсюдно влаштовують пікніки з обов'язковою стравою – омлетом. Дарувати один одному належить яйце червоного кольору. А головний символ Пасхи – дзвіночок, тож цього дня не лише головні церковні дзвони, а й незлічені «приватні» дзвіночки дзвонять тут і там, на знак продовження життя й права на веселощі. Крім того, в багатьох європейських країнах – у Франції в тому числі – популярним пасхальним персонажем став кролик (заєць). То цікава тема з погляду історії, еволюції народної обрядовості, а також, уявіть, свідчення «міжнародності» казкових і легендарних сюжетів. Річ у тім, що існує язичницька легенда, котра розповідає, що богиня весни Естра перетворила птаха (качку) на зайця. А він нібито продо-

жував відкладати яйця (пригадаймо, що «смерть» Кошця – в яйці, а воно – в качці, качка – в зайцеві й т.ін.). Так чи інак, а ще за місяць до Пасхи у французьких крамничках продають яйця, курочок, кроликів, півників із шоколаду (тут і далі – дж. happy-school.ru). В Англії, де Пасха є одним із найважливіших щорічних свят (для деякого навіть важливішим за Різдов), школи закривають на два тижні. У католицьких храмах відбуваються концерти органної музики. Цього дня слід вдягатись у нове: символ завершення сезону поганого погоди й настання весни. Батьки ховають великодні яйця в хаті, й діти, прокинувшись, всюди їх розполюють. Навіть влаштовують спеціальні змагання, й та дитина, котра відшукала най-

більше яєць, одержує приз. Пасхальні кошики (Easter baskets), наповнені, як і в нас, різноманітною святковою їжею, несуть до церкви, аби освятити. А другого дня дорослим належить дарувати цукерки та іграшки дітям, котрих вони зустрічають на вулиці. У Канаді Великодній понеділок надзвичайно святковий та веселий. Це – державне свято. Християни благословляють житло та їжу на весь рік, й відправа така: до принесеної напередодні з церкви святої води додаються парфуми або ароматизована олія й окроплюються хата, їжа, свійські тварини, садні й подвір'я. Цей понеділок ще називається Мокрий, бо вважається, що вода приносить здоров'я, удачу та прибуток у господарстві.

У Польщі також святкується Мокрий понеділок, й ніхто не ображається, всі задоволені, бо вважається, що вода приносить здоров'я, удачу та прибуток у господарстві. У Німеччині важливо на Великодню запалити багаття: це знак того, що настає довгоочікувана весна. Ще одна цікавинка: невідмінний атрибут святкового столу – букет нарцисів, саме такі квіти символізують у цій країні Пасху.

СПОРТ

МАРІЯ МУЗИЧУК – ШАХОВА КОРОЛЕВА!

Упродовж 20 днів у Сочі (Росія) тривав чемпіонат світу з шахів серед жінок. За звання королеви шахів змагалися 64 провідні шахістки з 29 країн світу, серед яких – п'ятеро українки: Анна та Марія Музичук, Анна Ушеніна, Наталія Жукова та Інна Гапоненко-Яновська. 22-річна Марія Музичук на шляху до фіналу здолала опір канадйки китайського походження Ян Янлінг, Моніки Сочко з Польщі, экс-чемпіонки світу Антуанетти Стефанової з Болгарії, рейтинг-фаворитки турніру Хампі Конеру з Індії, а у півфіналі на тай-брейку у двох додаткових партіях здобула перемогу в індійки Харіки Дроноваллі. У вирішальній партії українка з рахунком 2,5:1,5 у чотирьох партіях обіграла господарку турніру росіянку Наталю Погоніну. Тепер Марія до кінця року має захистити шахову корону у протистоянні з экс-чемпіонкою світу китайкою Хоу Іфань. Президент ФІДЕ Кірсан Ілюмжинов завіяв, що Китай уже висловив готовність провести такий матч, тож слово за Україною.

МАСОВА ФІЗКУЛЬТУРА | СПАРТАКІАДА КИЇВСЬКОЇ ПРОФСПІЛКИ ПРАЦІВНИКІВ ЖКГ

СТОЛИЧНІ КОМУНАЛЬНИКИ ВИЗНАЧАЮТЬ КРАЩИХ

Київська міська профспілка працівників ЖКГ і сфери послуг провела частину змагань, що входять до програми галузевої Спартакіади. Спільчани впродовж лютого-березня виборювали першість у турнірах з настільного тенісу, чоловічого та жіночого волейболу, кульової стрільби.

Олександр ПОНОМАРЕНКО
спеціально для «ПВ»

В останній зимовий місяць учасники змагань визначали кращих у змаганнях з настільного тенісу та в турнірах жіночих і чоловічих волейбольних команд. У настільному тенісі першість виборювали 11 команд підприємств галузі. Переможцями та призерами стали ППО КП «Київпастрас», ППО ПАТ «Київгаз», ППО АК «Київводоканал». Серед підприємств житлового господарства чільну трійку склали колективи ППО «Керуюча дирекція Дніпровського району м. Києва», ППО КП «Дирекція з управління та обслуговування житлового фонду Деснянського району», ППО КП ЖГ Солом'янського району.

Наступний етап – змагання з волейболу серед жіночих та чоловічих команд. У представницях прекрасної статі найвправнішими виявилися представниці Київського вищого професійного училища швейного та перукарського мистецтва, другими фінішували волейбо-

Збірна команда голів профкомів КП «Київпастрас» у змаганнях з кульової стрільби фінішувала третьою

Треті призери волейбольного турніру – команда ППО КП «Плесо»

лістки ППО ПАТ «Київгаз», замкнула трійку призерів команда КВПУ сервісу та дизайну. Серед чоловіків перше місце посіла команда ППО АК «Київводоканал», другими стали представники ППО ПАТ «Київгаз», третіми – волейболісти ППО КП «Плесо».

У перший місяць весни на базі СДЮСШОР з кульової стрільби та біатлону «Схід» відбулися командні змагання з кульової стрільби, в яких взяли участь 80 чоловік у складі 16 команд підприємств галузі. Першими в командному заліку фінішували спортсмени ППО ПАТ «Київгаз», другими – ППО АК «Київводоканал», третьою стала збірна команда голів профкомів КП «Київпастрас» на чолі з головою ППО КП «Київпастрас» С. Болдинюком.

У квітні спільчани змагатимуться на турнірі з шахів і шашок серед підприємств галузі, також відбудуться змагання з шахів серед підприємств УТОС (працівники з вадами зору). Та вже зараз можна сказати, що масова участь працівників у спортивних змаганнях трудових колективів підтверджує, що не єдиною роботою живе людина, вона потребує активного відпочинку, занять для душі, які приносять позитивні емоції у нинішній складний час. А галузева профспілка у міру своїх можливостей завжди допомагатиме втілювати всі бажання профспілкової громади в життя.

коротко

ДЕФЛІМПІАДА

УКРАЇНЦІ ПРОБИЛИСЯ ДО ДЕСЯТКИ КРАЩИХ

У понеділок наші спортсмени повернулися з російського Ханті-Мансійська, де брали участь у XVIII зимових Дефлімпійських іграх. За підсумками змагань українці в загальному заліку стали дес'ятими, а за кількістю здобутих нагород поділили третє місце з атлетами США.

На XVIII зимовій Дефлімпіаді (олімпійські ігри для атлетів з вадами слуху) нашу країну представляли 20 спортсменів, які змагалися з майже 450 дефлімпійцями із 27 країн світу. У підсумку українці здобули вісім нагород – п'ять срібних і три бронзових. Найбільше медалей перед наших співвітчизників завоював лижник Андрій Андрішшин, який фінішував другим у скіатлоні (10+10 км), в естафеті (3х10 км), у командному спринті та масовому старті (15 км). У дебютанта Павла Мандзюка «срібло» у спринті, естафеті (3х10 км) та «бронза» в скіатлоні. Володимир Пишняк також долучився до виграшу «срібла» в естафеті та командному спринті, а також поповнив колекцію медалей «бронзою» у спринті. Піднялася на третю сходинку п'єдесталу пошани у спринті Аліса Пишняк.

ВАЖКА АТЛЕТИКА

ВАЖКОВАГОВИКИ ВИРУШАЮТЬ НА ЧЕ

У Тбілісі з 9 по 18 квітня триватимуть змагання чемпіонату Європи з важкої атлетики, на яких нагороди ЧЕ виборюватимуть близько 300 найсильніших представників цього виду спорту.

Головні претенденти на медалі у Тбілісі від нашої збірної – бронзова призерка Олімпійських ігор–2012 Юлія Каліна, чемпіонка Європи–2013 Юлія Паратова та срібний призер всевітньої Універсіади–2011 Олег Прошак. Україну у грузинській столиці представлятимуть 15 спортсменів. У жінок колорити національної збірної захищатимуть Яна Дяченко (вагова категорія 48 кг), Юлія Паратова (53 кг), Юлія Каліна (63 кг), Марія Хляна (69 кг), Ганна Козенко (75 кг), Ірина Деха (75 кг), Анастасія Лисенко (+75 кг). Серед чоловіків змагатимуться за медалі Богдан Токар (62 кг), Володимир Болгарин (85 кг), Тарас Поліщук (85 кг), Ярослав Вітер (94 кг), Роман Зайцев (105 кг), Олександр Бібік (105 кг), Роман Василевський (+105 кг), Олег Прошак (+105 кг).

ТАК ТРИМАТИ! | СТУДЕНТСЬКИЙ ПРОФКОМ – У ДІІ

ПРОФКОМ НДУ ДОЛУЧАЄ ДО СПОРТУ ТА БЛАГОУСТРОЮ

Недавно профком студентів Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя спільно з кафедрою фізичного виховання провели міжфакультетську спартакіаду з шахів та шашок серед студентів університету, в якій активну участь взяли не тільки хлопці, а й дівчата. За підсумками проведених змагань переможці отримали розроблені профспілковою організацією грамоти та медалі.

Роман ПРИХОДЬКО
спеціально для «ПВ»

Загалом профком студентів активно підтримує спортивні змагання, які відбуваються на базі університету. Так, постійно проводяться змагання на Кубок профкому студентів з волейболу, баскетболу, міні-футболу, легкої атлетики тощо.

Також за підтримки профкомів співробітників і студентів у вересні та листопаді 2014 року тривали змагання між співробітниками університету з футболу та міні-футболу. Нещодавно у НДУ відбувся ще один цікавий захід – заключний етап регулярного конкурсу «Краща кімната гуртожитку». Організаторами конкурсу виступили соціально-гуманітарний відділ та профком студентів НДУ. Комісія у складі коменданта гурто-

житку, голів студентської ради гуртожитку та студентського профкому, фахівців соціально-гуманітарного відділу, начальниці соціально-гуманітарного відділу визначила переможців. Ними стали кімн. 57 у гуртожитку № 2, кімн. 115 – у гуртожитку № 3 і кімн. 628 – у гуртожитку № 4. Переможці конкурсу отримали нові меблі та цінні подарунки від профкому студентів університету.

КОРИСНІ ПОРАДИ

Чайні пакетики: незвичайні способи застосування

Чай у пакетиках – універсальне добриво для кімнатних рослин

Знову калюжа на підвіконні після поливання квітів? Не біда. Адже ви маєте чайні пакетики! Відомо, що чай вбирає вологу, тож навіть якщо ви трохи перестаралися, вода з вазонів не виливатиметься. Окрім того, чайне листя, перемішане із зем-

лею, є чудовим органічним добривом для кімнатних рослин, що збагачує їх поживними речовинами.

Про ще один спосіб читайте у наступному номері «ПВ».

ОСНОВНІ ПРАВИЛА ДЛЯ БІЛОСНІЖНОЇ ПОСМІШКИ

У народі кажуть: «Уранці ми чистимо зуби для краси, увечері – для здоров'я». На жаль, ми часто забуваємо про це, а багато хто, можливо, і не знає про правила, яких слід дотримуватися, аби завжди мати білосніжну посмішку. Стоматологи діляться з вами секретами догляду за зубами.

1. Чистити зуби слід ретельно, двічі на день, протягом хвилини, круговими рухами, а також зверху до низу.
2. Уважно вибирайте зубну щітку та пасту – щітка не має пошкодити емаль і разом з тим має добре вичищати зуби. Раніше перевагу віддавали волоссяним щіткам, та зараз багато кому до вподоби щітки з нейлоново-го волокна.
3. Щітку необхідно змінювати раз на місяць, пасту – раз на 2-3 місяці.
4. У повсякденному житті намагайтеся уникати ситуацій травмування зубної емалі (наприклад, вживати надто гарячі або холодні напої).
5. Відвідайте стоматолога двічі на рік, навіть якщо зуби вас не турбують, – карієс дає про себе знати не відразу.
6. Після кожного приймання їжі користуйтеся зубною ниткою.
7. Піклуйтеся про свіжість свого подиху.
8. Якщо ви палите, зважайте, що тютюн, окрім іншого, вкрай негативно впливає на дихання та колір зубів. Як мінімум, віддавайте перевагу зубній пасті з фтором та фосфором, як максимум – позбудьтеся шкідливої звички.
9. Якщо зуби розміщені не на своїх місцях, неодмінно зверніться до ортодонта і, можливо, скористайтеся брекет-системою корекції зубів.
10. Не забувайте стежити за яснами – кровотеча може бути ознакою пародонтозу. У цьому разі – шукати до лікаря.

ДОЗВІЛЛЯ

ГОРОСКОП

13 – 19 квітня

ОВЕН
За відсутності чітких перспектив на майбутнє зирки рекомендують бути обережними із грошима і час від часу відкладати трохи на чорний день.

ТЕРЕЗИ
При раптово-чотких нападах поганого настрою відразу женіть геть сумні думки, не даючи їм пустити коріння. Погуляйте на свіжому повітрі, перегляньте улюблену кінокомедію, проведіть час із друзями.

ТЕЛЕЦЬ
Прийде час, і ваші заслуги гідно оцінять. А поки не забувайте, що належить іще чимало попрацювати заради досягнення мети.

СКОРПІОН
Не нервуйте і не поспішайте, інакше наробиєте помилок. На цьому тижні вкрай знадобиться вміння домовлятися, обходяться гострі кути, надто в справах сімейних.

БЛИЗНЮКИ
Занурившись у роботу, ви забуваєте про все на світі. Цю практику час змінювати, якщо не хочете втратити кохану, яка страждає через брак уваги і турботи.

СТРЕЛЕЦЬ
Час повірити в себе та подолати сумніви. Можете розраховувати на підтримку друзів. Не бійтеся змінити тактику поведінки в особистому житті.

РАК
На роботі попереду насичений трудовий тиждень. Не будьте занадто критичні до своїх колег. Загострюючи конфлікти в колективі, ви збільшите ризик невдачі.

КОЗЕРІГ
Фінансова ситуація стабілізується. Дозвольте собі трохи відпочити і розслабитися. Проведіть час з рідними та близькими.

ЛЕВ
Стосунки з друзями можуть ускладнитися через розбіжності з деяких важливих для вас питань. Візьміть паузу, поки не зустрічаєтеся, аби зберегли гарні відносини.

ВОДОЛІЙ
Несподівана велика грошова сума може стати яблуком розбрату у вашій родині. Перед тим, як щось казати, все добре зважте. Гарні стосунки важливіші, ніж матеріальні радощі.

ДІВА
Щоб завжди бути у відмінній формі, намагайтеся підтримувати моральну та фізичну рівновагу: не перестарайтеся на роботі, не нервуйте через дрібниці, частіше бувайте на свіжому повітрі.

РИБИ
Не зовсім вдалий час змінювати місце роботи і спосіб заробітку. Прислухайтеся до інтуїції і вона вас не підведе.

ТОП-7 ПРИРОДНИХ ЧУДЕС УКРАЇНИ

Фото з Інтернету

ГАЙДАМАЦЬКИЙ ЯР

Розташований у Ямпільському та Могилів-Подільському районах Вінницької області, між селами Буша та Гомулівка, у долині річки Бушинка. Геологічна природна пам'ятка загальнодержавного значення. Уроцище, на схилах якого розкидані дубово-грабові насадження, вироблене притокою річки Бушинка. Його площа сягає 96 га. Подейкують, що колись це місце було базою гайдамаків, звідки вони робили свої відважні набіги на польських шляхтичів і турків.

СКАНВОРД

Розгадавши сканворд і вписавши букви в клітинки, виріжте його по червоній рамці та надішліть нам на адресу: «Профспілкові вісті», бульвар Дружби народів, 5, м. Київ, 01042 або profvisti@ukr.net.

Усіх, хто правильно розгадав сканворд і першим надіслав відповідь, чекає винагорода – пірничка передплата на газету «Профспілкові вісті».

На жаль, цього разу переможців конкурсу не виявилось.

До уваги переможців конкурсу! Щоб отримати пірничку передплату на газету «Профспілкові вісті», необхідно подати до редакції копію ідентифікаційного коду, а також вказати домашню адресу й поштовий індекс.

Blank lines for entering identification code and address.

Відповіді на сканворд, надруковані у № 11-12

НАГРІВ	К	Х	П	І														
Р	П	З	О	М	А	Р	К	О										
А	Н	О	Д	И	М	Л	І	В	О									
Ц	Е	Р	Е	В	І	Ш	Н	У	Ч	Л								
С	Т	П	О	И	Б	Р	А	Г	А	К	А	Х	А	К	А	Х	А	К
О	Р	Г	А	І	І	Г	О	Р	Л	О	О	П	І	Т				
А	М	Е	Г	А	Н	Ж	К	А	М	Л	Е	Р	О	В	О			
І	М	Р	Е	К	І	Д	Л	А	Т	Х	С	А	Т					
І	З	Д	А	Б	И	Ч	В	І	Т	Р	О	Л	О					
С	Т	П	О	И	Б	Р	А	Г	А	К	А	Х	А	К	А	Х	А	К
В	І	Т	І	Т	А	Т	Ь	С	Е	К	Ц	І	Я					
К	А	Н	Т	І	О	Б	Р	І	Н	Г								
Х	О	Б	І	К	А	Р	Е	С	Т	А	Л	І	Н					
У	Р	В	А	Т	Р	І	Т	М	А	І	В							

Правильна відповідь = мільярд.

Сканворд з картинками та підказками:

Ключові підказки:

- 1. Великий нападок байбуря
- 2. Старовинна козацька шабля
- 3. Кругла дата в сиромо-лозі
- 4. Матриця (РД)
- 5. Мис, до якого впадає Дніпро
- 6. Розмарин
- 7. Чорноземний ґрунт
- 8. Козий чирок
- 9. Чорноземний ґрунт
- 10. Чорноземний ґрунт
- 11. Чорноземний ґрунт
- 12. Чорноземний ґрунт
- 13. Чорноземний ґрунт
- 14. Чорноземний ґрунт
- 15. Чорноземний ґрунт
- 16. Чорноземний ґрунт
- 17. Чорноземний ґрунт
- 18. Чорноземний ґрунт
- 19. Чорноземний ґрунт
- 20. Чорноземний ґрунт
- 21. Чорноземний ґрунт
- 22. Чорноземний ґрунт
- 23. Чорноземний ґрунт
- 24. Чорноземний ґрунт
- 25. Чорноземний ґрунт
- 26. Чорноземний ґрунт
- 27. Чорноземний ґрунт
- 28. Чорноземний ґрунт
- 29. Чорноземний ґрунт
- 30. Чорноземний ґрунт
- 31. Чорноземний ґрунт
- 32. Чорноземний ґрунт
- 33. Чорноземний ґрунт
- 34. Чорноземний ґрунт
- 35. Чорноземний ґрунт
- 36. Чорноземний ґрунт
- 37. Чорноземний ґрунт
- 38. Чорноземний ґрунт
- 39. Чорноземний ґрунт
- 40. Чорноземний ґрунт
- 41. Чорноземний ґрунт
- 42. Чорноземний ґрунт
- 43. Чорноземний ґрунт
- 44. Чорноземний ґрунт
- 45. Чорноземний ґрунт
- 46. Чорноземний ґрунт
- 47. Чорноземний ґрунт
- 48. Чорноземний ґрунт
- 49. Чорноземний ґрунт
- 50. Чорноземний ґрунт
- 51. Чорноземний ґрунт
- 52. Чорноземний ґрунт
- 53. Чорноземний ґрунт
- 54. Чорноземний ґрунт
- 55. Чорноземний ґрунт
- 56. Чорноземний ґрунт
- 57. Чорноземний ґрунт
- 58. Чорноземний ґрунт
- 59. Чорноземний ґрунт
- 60. Чорноземний ґрунт
- 61. Чорноземний ґрунт
- 62. Чорноземний ґрунт
- 63. Чорноземний ґрунт
- 64. Чорноземний ґрунт
- 65. Чорноземний ґрунт
- 66. Чорноземний ґрунт
- 67. Чорноземний ґрунт
- 68. Чорноземний ґрунт
- 69. Чорноземний ґрунт
- 70. Чорноземний ґрунт
- 71. Чорноземний ґрунт
- 72. Чорноземний ґрунт
- 73. Чорноземний ґрунт
- 74. Чорноземний ґрунт
- 75. Чорноземний ґрунт
- 76. Чорноземний ґрунт
- 77. Чорноземний ґрунт
- 78. Чорноземний ґрунт
- 79. Чорноземний ґрунт
- 80. Чорноземний ґрунт
- 81. Чорноземний ґрунт
- 82. Чорноземний ґрунт
- 83. Чорноземний ґрунт
- 84. Чорноземний ґрунт
- 85. Чорноземний ґрунт
- 86. Чорноземний ґрунт
- 87. Чорноземний ґрунт
- 88. Чорноземний ґрунт
- 89. Чорноземний ґрунт
- 90. Чорноземний ґрунт
- 91. Чорноземний ґрунт
- 92. Чорноземний ґрунт
- 93. Чорноземний ґрунт
- 94. Чорноземний ґрунт
- 95. Чорноземний ґрунт
- 96. Чорноземний ґрунт
- 97. Чорноземний ґрунт
- 98. Чорноземний ґрунт
- 99. Чорноземний ґрунт
- 100. Чорноземний ґрунт